

000058

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11-12 Landstingsfullmäktige

Bildande av en Regional utvecklingsnämnd

Ordförandens förslag

1. En Regional utvecklingsnämnd bildas fr.o.m. 2018-09-01 med ett initialt uppdrag att planera för och genomföra landstingets övertagande av det regionala utvecklingsansvaret från Region Dalarna 2019-01-01.
2. Den Regionala utvecklingsnämnden ska ha elva ledamöter och elva ersättare.
3. Reglemente för den Regionala utvecklingsnämnden fastställs enligt bilaga b).
4. Som ledamöter i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
5. Som ersättare i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
6. Som ordförande i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
7. Som 1:a vice ordförande i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
8. Som 2:a vice ordförande i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
9. Landstinget ställer sig bakom den instruktion som kommunerna och Landstinget föreslår ska gälla för samverkan i beredningen av den Regionala utvecklingsnämndens ärenden enligt bilaga c). Instruktionen ska senare fastställas av den Regionala utvecklingsnämnden.

Sammanfattning

Landstinget kommer enligt den proposition som Regeringen lämnade till riksdagen 2018-04-06 att överta det regionala utvecklingsansvaret från Region Dalarna 2019-01-01. Arbetet inför detta övertagande pågår för fullt såväl i Landstinget som i Region Dalarna. På liknande sätt som inför övertagandet av kollektivtrafikansvaret 2018-01-01 föreslås att en nämnd för regionalt utvecklingsansvar träder i kraft redan vid höstens början för att förbereda övertagandet i Landstinget Dalarna. Några beslutsmandat avseende det regionala utvecklingsansvaret kan inte nämnden få förrän efter årsskiftet 2019. Men nämnden föreslås fram till dess få mandat att företräda landstinget i de praktiska frågor som rör ansvarsövergången. Särskilt åligger det nämnden att under denna tid precisera hur samverkan

BESLUTSUNDERLAG

Landstingsfullmäktige

Central förvaltning

Datum 2018-06-11-
-12

Dnr LD18/00892

Sida
2 (3)

000059

med länets kommuner ska ske och att beskriva arbetsprocessen för det regionala utvecklingsarbetet.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Förslag till reglemente för den regionala utvecklingsnämnden
- c) Förslag till Instruktion för Beredningen för Dalarnas Utveckling (BDU)

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Landstinget kommer att överta det regionala utvecklingsansvaret från Region Dalarna fr.o.m. 2019-01-01. Inför detta övertagande krävs planering och en stor mängd förberedelser både såvitt avser personal som verksamhet. Landstinget Dalarna och Region Dalarna har tillsammans planerat för övertagandet under en längre tid. På liknande sätt som när Landstinget övertog ansvaret som regional kollektivtrafikmyndighet vid årsskiftet 2018 föreslås att en ny nämnd bildas redan per den 1 september 2018 som får ansvaret att förbereda övertagandet av det regionala utvecklingsansvaret. Några beslutsmandat avseende det regionala utvecklingsansvaret kan inte nämnden få förrän efter årsskiftet 2019. Men nämnden föreslås få mandat att företräda landstinget i de praktiska frågor som rör ansvarsövergången. Särskilt åligger det nämnden att under denna tid precisera hur samverkan med länets kommuner ska ske och att beskriva arbetsprocessen för det regionala utvecklingsarbetet.

Ekonomi och finansiering

En ny nämnd kommer att medföra ökade kostnader för sammanträdesarvoden åt de ledamöter och ersättare som inte idag uppbär heltidsarvoden.

Juridik

Enligt 3 kap 4 § kommunallagen ska fullmäktige tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens eller landstingets uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet. Enligt 6 kap. 16 § kommunallagen väljs ledamöter och ersättare i en nämnd av fullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer.

Medarbetarperspektiv och arbetsmiljö

En ny nämnd medför ökad arbetsbelastning för nämndsekreterare och föredragande tjänstemän.

BESLUTSUNDERLAG
Landstingsfullmäktige

Central förvaltning

Datum Dnr
2018-06-11- LD18/00892
-12

Sida
3 (3)

000060

Samverkan med fackliga organisationer

Beslutet är inte föremål för facklig samverkan.

Uppföljning

Den politiska organisationen följs upp och utvärderas inom ramen för den politiska debatten i fullmäktige och nämnderna.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS REGLEMENTE

Fastställt av fullmäktige § XX/18.

Detta reglemente gäller fr.o.m. den 1 september 2018.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Landstingsstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av landstingets angelägenheter och har det övergripande ansvaret över övriga nämnders verksamhet.

Landstingsstyrelsen är enligt 6 kap. 8 § kommunallagen och 25 § Landstingsstyrelsens reglemente överordnad övriga nämnder på följande landstingsövergripande områden: personal- och arbetsgivarfrågor, verksamhetsplanering, ekonomisk förvaltning och redovisning, miljöarbete, information och säkerhet.

Landstingets övriga nämnder är:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden
- Fastighetsnämnden
- Kollektivtrafiknämnden
- Kultur- och bildningsnämnden
- Patientnämnden
- Regionala utvecklingsnämnden
- Servicenämnden
- Tandvårdsnämnden

Ordföranden och presidieutskott

1 §

Fullmäktige väljer ledamöterna i nämnden och bland dem en ordförande, en 1:a vice ordförande och en 2:a vice ordförande.

Dessa utgör nämndens presidium med ansvar för att bereda nämndens sammanträden. Nämnden kan delegera beslutsrätt till presidiet som utgör ett särskilt utskott.

Vid samtidigt förfall för ordföranden och vice ordförandena samt vid längre hinder för ordföranden under tjänstgöringsperioden tillämpas bestämmelserna i 21 § fullmäktiges arbetsordning.

Ordföranden ansvarar för att nämnden känner till innehållet i detta reglemente, att den har nödvändig kunskap om de övriga bestämmelser som reglerar nämndens verksamhet samt kännedom om landstingets organisation.

Sammanträden

2 §

Nämnden ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden och beredningarna till dessa. Utöver de sammanträden som intagits i planen ska sammanträde enligt 6 kap. 23 § andra stycket kommunallagen hållas när minst en tredjedel av ledamöterna begär det eller ordföranden anser att det behövs.

Nämnden får besluta att dess sammanträden generellt eller för visst möte ska ske på distans enligt 6 kap. 24 § kommunallagen under förutsättning att kraven i 5 kap. 16 § kommunallagen är uppfyllda. Om nämnden har beslutat om offentliga sammanträden enligt 5 § krävs också att möjligheten för allmänheten att ta del av sammanträdet är tillgodosedd.

3 §

Den enligt 2 § upprättade planen ska lämnas till nämndens ledamöter och ersättare. Planen publiceras på Landstingets hemsida på Internet.

Planen utgör kallelse till sammanträdena.

Föredragningslista och handlingar i de ärenden som ska behandlas på sammanträde bör lämnas till berörda en vecka före sammanträdet. Nämndens handlingar publiceras också på Landstingets hemsida på Internet.

4 §

Beträffande ersättares tjänstgöring gäller i tillämpliga delar motsvarande bestämmelser i 10 § fullmäktiges arbetsordning.

Landstingsfullmäktige beslutar i början av varje mandatperiod om en inbördes ordning mellan partierna för varje parti för det fall en partiersättare saknas. Ersättare kallas i sådana fall enligt denna ordning.

Dessutom gäller:

- en ledamot har alltid rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

RUN

000063

- en ersättare som har börjat tjänstgöra har normalt företräde oberoende av turordningen bland ersättarna. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får dock en ersättare som står före i turordningen och som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

5 §

Av 6 kap. 25 § kommunallagen framgår att en nämnds sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Nämnden får dock besluta att sammanträdet ska vara offentligt och på vilket sätt allmänheten ska få tillträde till eller möjlighet att via media kunna ta del av sammanträdet. Sådant beslut fattas med enkel majoritet.

Nämndens sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

Rätt att närvara vid nämndens sammanträden samt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet tillkommer, förutom ledamot och tjänstgörande ersättare,

- icke tjänstgörande ersättare i respektive nämnd.
- Förvaltningschef för nämndens verksamhetsområden
- landstingsråd och oppositionsråd.

6 §

Förtroendevald, tjänsteman hos landstinget eller särskild sakkunnig, utöver stadgande i 5 § ovan, kallas efter beslut av nämnd.

Nämnden beslutar om den som särskilt kallats till sammanträdet ska få delta i överläggningarna.

7 §

Ordföranden beslutar om formerna för beredning samt om föredragning av ärenden vid nämndens sammanträden.

RUN

000069
8 §

Om hur ärenden avgörs och protokoll utformas finns bestämmelser i 6 kap. 33 och 35 §§ kommunallagen.

Beträffande särskilt yttrande till protokoll gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om reservation i 4 kap. 27 § kommunallagen.

Med reservation avses en anmälan om att en ledamot, som deltar i ett beslut, inte håller med om beslutet. Reservation ska alltid anges i protokollet enligt 5 kap. 67 § kommunallagen. En reservation har rättsverkningar och kan vara såväl skriftlig som muntlig.

Särskilt yttrande benämns "skriftlig reservation" i Landstingsfullmäktiges arbetsordning 37 § och utgör motivering till en avvikande mening eller ett förtydligande av en ståndpunkt i samband med en reservation från en ledamot eller tjänstgörande ersättare. Önskar en ledamot motivera eller utveckla sin reservation krävs ett särskilt yttrande som ska vara skriftligt, undertecknat av reservanten och lämnat till sekreteraren senast före justering av protokollet. En ledamot som reserverar sig har alltid rätt att lämna ett sådant särskilt yttrande. Det ska i så fall påtalas för sekreteraren i samband med att reservationen anmäls.

Protokollsanteckning kan innehålla kommentarer till protokollet från såväl ledamöter, ersättare som tjänstemän av flera olika anledningar. När en protokollsanteckning härrör från en ledamot utgör det en svagare markering än en reservation och kan också göras av andra än dem som är röstberättigade för att markera en ståndpunkt. En protokollsanteckning kan fogas som bilaga till protokollet eller anges muntligt och skrivs in i protokollet av sekreteraren. Eftersom protokollet förs på ordförandens ansvar avgör ordföranden om en protokollsanteckning ska få göras.

Nämnden utser för varje sammanträde en ledamot eller tjänstgörande ersättare att jämte tjänstgörande ordförande justera nämndens protokoll. Justering sker, förutom genom namnteckning på därför avsedd plats, genom signum på varje sida av protokollet. Protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet.

9 §

Nämndens sekreterare ska se till att utdrag ur nämndens justerade protokoll tillställs dem som är berörda av i protokollet intagna beslut. Justerat protokoll ska tillställas nämndens ledamöter och ersättare, landstingsstyrelsen samt revisionen enligt dess närmare bestämmande. Justerade protokoll ska dessutom finnas tillgängliga på Landstingets hemsida på Internet.

Övriga bestämmelser

Delegering

10 §

Nämnden får uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare i nämnden eller åt en anställd hos landstinget att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 38 § kommunallagen.

Beslut som fattats med stöd av uppdraget ska anmälas för nämnden som bestämmer i vilken ordning detta ska ske.

Om delegering till anställd i övrigt finns dessutom stadgande i 7 kap. 5 och 7 §§ kommunallagen.

Om delegering vid brådskande ärenden finns stadgande i 6 kap. 39 § och 40 § andra stycket kommunallagen.

Beslut som fattats med stöd av uppdrag enligt delegering får inte återkallas eller ändras av den som lämnat uppdraget.

Ärende av principiell eller i övrigt av större betydelse ska avgöras av nämnden eller av landstingsfullmäktige.

Vidaredelegering

11 §

Om nämnden uppdrar åt förvaltningschef att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt annan anställd inom verksamheten att besluta istället. Sådana beslut ska anmälas till förvaltningschefen som vidareanmäler detta till nämnden.

Förhandling och information enligt medbestämmandelagen (MBL)

12 §

I ärenden där nämnden ansvarar för beredningen och närmast har att fatta beslut åligger det nämnden säkerställa att sådan förhandlings- och informationsskyldighet genomförs, som enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet och medbestämmandeavtal, åligger landstinget som arbetsgivare. Sådan förhandling ska ske i god tid innan beslut tas.

Medbestämmandeformer

13 §

Om partsammansatta organ, självförvaltningsorgan och närvarorätt för personalföreträdare stadgas i 7 kap. 10-25 §§ och 8 kap. 4-8 §§ kommunallagen.

Budget- och verksamhetsansvar

14 §

Nämndens arbete är reglerat i kommunallagen och i detta reglemente. Nämnden ska också följa övriga gällande lagar och författningar, av landstinget träffade avtal samt av landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen fastställda styrdokument.

Nämnden ansvarar inom ramen för sitt uppdrag inför fullmäktige och styrelsen för att anvisad budgetram hålls och att verksamheten bedrivs utifrån de mål och riktlinjer som fullmäktige och styrelsen bestämt. Nämnden ska utifrån budgetramen, mål och riktlinjer specificera och fastställa sin egen budget.

Nämnden utövar arbetsgivaransvaret inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden ska i övrigt fullgöra vad Landstingsfullmäktige eller Landstingsstyrelsen ålägger nämnden.

Utifrån sitt uppdrag ska nämnden tillse att intern kontroll och uppföljning fungerar tillfredsställande.

Nämnden ansvarar för besvarande av remisser inom verksamhetsområdet med undantag för sådana som är av principiell vikt.

Personuppgiftsansvar, katastrofplanering och osäkra fordringar

15 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen inom sitt verksamhetsområde.

Inom sitt verksamhetsområde svarar nämnden för katastrofplanering, beredskaps- och säkerhetsfrågor samt efterlevnad av arbetsmiljölagens ålägganden.

Nämnden äger rätt att avskriva osäkra fordringar inom sitt eget verksamhetsområde.

Samarbete i samhället

16 §

För att nämnden ska kunna fullgöra sin uppgift bör samarbete utvecklas med samhällsorgan, företag, organisationer och andra som har möjlighet att tillföra kunskap och erfarenhet.

Initiativrätt

17 §

Nämnden får väcka de förslag hos landstingsfullmäktige, som är föranledda av verksamhetsansvaret enligt detta reglemente eller i fullmäktige fastställd verksamhetsplan samt är avsedda att främja verksamhetens utveckling i övrigt.

Resultatansvar

18 §

Nämnden har eget resultatansvar och ska, enligt landstingsstyrelsens bestämmande, till landstingsstyrelsen avge rapporter om verksamhet och ekonomi.

Verksamhetsplanering

19 §

Nämnden ansvarar för att verksamhetsplan upprättas i enlighet med beslutad planeringsprocess.

Jäv

20 §

Om jäv finns bestämmelser i 6 kap. 28-32 §§ kommunallagen.

Arkiv

21 §

För vården av nämndens arkiv gäller av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Extraordinär händelse

22 §

Vid en extraordinär händelse kan arbetsutskottet i egenskap av krisledningsnämnd enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap överta hela eller delar av nämndens verksamhetsområden. Vid övergång till krigsorganisation övertar arbetsutskottet de arbetsuppgifter som enligt reglementet åligger nämnden.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

000069

23 §

Den Regionala utvecklingsnämnden består av 9 ledamöter och 9 ersättare.

Styrande lagstiftning och föreskrifter

24 §

Den Regionala utvecklingsnämnden ska, förutom de lagar och bestämmelser som angivits i 14 § särskilt följa lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län, förordning (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur samt de övriga författningar som gäller för nämndens ansvarsområde.

Driftsansvar fr.o.m. 2019-01-01

25 §

Landstinget kommer fr.o.m. 2019-01-01 att utgöra en s.k. länsregion och då överta ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna från nuvarande kommunalförbundet "Region Dalarna". Den Regionala utvecklingsnämnden ska vara den nämnd som ansvarar för dessa frågor.

Nämnden ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i Dalarnas län, vilket innebär insatser för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling i länet.

I uppdraget ingår att

1. utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin,
2. besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete,
3. följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet,
4. i förekommande fall utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram,
5. handlägga frågor rörande Europasamarbetet och övrigt internationellt samarbete
6. upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur och besluta om prioriteringar bland de föreslagna åtgärderna,
7. ansvara för andra tillkommande regionala uppgifter från staten eller regionfullmäktige.

RUN

Samverkan och samråd

000070

26 §

Den Regionala utvecklingsnämnden ska samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter.

Nämnden ska också samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

27 §

Den Regionala Utvecklingsnämnden ska samråda med länets kommuner genom ett särskilt beredningsorgan, Beredningen för Dalarnas Utveckling, BDU. En särskilt utarbetad instruktion finns för detta samarbetsorgan.

Driftsansvar 20180901 – 20181231

28 §

Den regionala utvecklingsnämnden har fram till årsskiftet 2019 inte några beslutsmandat vad gäller det regionala utvecklingsarbetet. Nämndens uppgift fram till årsskiftet 2019 är istället att förbereda för den nya länsregionens övertagande av detta uppdrag och att företräda Landstinget i dessa frågor.

Särskilt åligger det nämnden att under denna tid precisera hur samverkan med länets kommuner ska ske och att beskriva arbetsprocessen för det regionala utvecklingsarbetet.

Förslag till:

000071

Instruktion för

Beredningen för Dalarnas utveckling (BDU)

- Ett samverkansorgan för Region Dalarna (nuvarande Landstinget Dalarna) och Dalarnas kommuner i regionala utvecklingsfrågor

Uppdrag

Beredningen för Dalarnas utveckling (BDU) syfte är att fördjupa samverkan mellan länets kommuner och Region Dalarna (nuvarande Landstinget Dalarna) i gemensamma utvecklingsfrågor och genomförandet av Dalastrategin.

Ett gemensamt agerande för Dalarnas bästa ska åstadkommas i balans med den kommunala och regionala självstyrelsen. Detta ställer höga krav på förankring och en väl fungerande berednings- och genomförandeprocess. För att beredningens arbete ska bli effektivt är det viktigt att dess ledamöter är väl förankrade och har en strategisk position i sina respektive organ som möjliggör att de kan svara för de frågor som behandlas. BDUs arbetsform ska präglas av öppenhet och transparens, där ledamöternas obundna och gemensamma diskussion syftar till att nå enighet i de frågor beredningen behandlar.

BDUs främsta uppdrag är att bereda frågor inför Regionala utvecklingsnämndens beslut i för territoriet Dalarna strategiska frågor där Dalastrategin, ska vara vägledande.

Viktiga frågor för BDU inom ramen för uppdraget är:

- Strategiska frågor för långsiktig hållbar utveckling av Dalarna
- Länstransportplanen
- Infrastrukturfrågor, exempelvis upprättande av länsplan

- Inriktning avseende användningen av utvecklingsmedel (regeringens utvecklingsuppdrag)
- Kompetensförsörjning, bildning och arbetsmarknad
- Företagsstöd och näringslivsutveckling
- Avstämning, samordning och styrning av genomförandet av Dalastrategin
- Andra frågor där kommunerna och regionen gemensamt berörs

Mandat och arbetsformer

BDU är ett informellt samverkansorgan och dess arbetsformer regleras inte i kommunallagen. BDU har därför ingen självständig beslutanderätt. Dess uppgift är i första hand att ta fram underlag för Regionala utvecklingsnämndens beslut i strategiska frågor med betydelse för den regionala utvecklingen för territoriet Dalarna. En del av dessa frågor kommer att vara av den karaktären att de även går vidare för beslut i Regionstyrelsen och Regionfullmäktige. BDU är oförhindrad att inom sig väcka och behandla övriga frågor som är av sådan karaktär att synpunkter från BDU är värdefulla för frågans behandling. Dalarnas Kommunförbund kan väcka frågor för hantering av BDU.

000072

Ställningstaganden från BDU överlämnas till Regionala utvecklingsnämnden som har att fatta de formella besluten. (Eller i förekommande fall lämna förslag för beslut i Regionstyrelsen eller Regionfullmäktige) I frågor där kommunerna och regionen behöver fatta gemensamma likalydande beslut så tar beredningen fram en rekommendation om förslag till beslut som sedan beslutas av respektive kommun och regionen. Det säkerställer att BDU inte inskränker eller gör våld på det kommunala självstyret. Tvärt om är det viktigt att det respekteras och säkerställs.

BDUs uppdrag som centralt samverkansorgan med kommunerna inskränker inte Region Dalarnas olika nämnders ansvar för att samverka med kommunerna inom sina respektive områden. Det åligger nämnderna att finna väl fungerande former för detta.

BDU ska 1-2 gånger per år samråda med Regionstyrelsen om gemensamma frågor.

Mötesplanen för BDU bör samordnas med det blivande kommunförbundet så att möten kan ske på samma dag. Möten sker 4-6 ggr per år enligt en fastställd mötesplan. Mötena ska planeras så att man kan behandla de ärenden som ska avhandlas på Regionala utvecklingsnämndens sammanträde. Extra möten kan hållas när det är påkallat.

Beredningsprocess

Av central betydelse är vilka ärenden som ska beredas politiskt av BDU. En ledstjärna för beredningens frågor är att de ska vara strategiska, avse territoriet Dalarna och vara av intresse för både kommunerna och Region Dalarna.

Slutligt ställningstagande till vilka frågor som ska hanteras via BDU avgörs av BDUs presidium.

Vid de fall ett ärende kräver ett beslut i Regionala utvecklingsnämnden eller Regionstyrelsen vid en tidpunkt som innebär att det inte hinner gå upp i BDU, exempelvis vid nationella remisser med kort svarstid, sker samråd med BDUs presidium.

Kollektivtrafikfrågorna är ett område för BDU och där det också finns ett särskilt samråd mellan kollektivtrafiknämnden och kommunerna.

En tjänstemannagrupp bereder på BDU-presidiets uppdrag de ärenden som ska behandlas av BDU. Tjänstemannagruppen består av föredragande tjänsteman från regionen och kommunsidan och kallas samman av regiondirektören.

Sammanträdesanteckningar, ställningstagande och avvikande mening

Vid sammanträden ska kommunallagens bestämmelser om nämnder gälla i tillämpliga delar. Bland annat innebärande att sammanträdesanteckningar, inte protokoll, ska föras och i vilka besluten istället benämns *ställningstaganden*.

BDU är inte sammansatt på ett parlamentariskt proportionellt sätt varför voteringsbeslut inte kan förekomma. Regionala utvecklingsnämndens ordförande formulerar förslaget till beslut för vidare beslutsfattande i Regionala utvecklingsnämnden och andra beslutsinstanser i Region Dalarna. Ledamot som har avvikande förslag i ett ärende ska redovisa detta i anslutning till hanteringen i BDU. Förslaget kan bifogas anteckningarna från sammanträdet.

Beredningens sammansättning

Ledamöter och ersättare i beredningen utgörs av:

Region Dalarna

- Presidiet i Regionstyrelsen
- Regionala utvecklingsnämndens ordinarie ledamöter (11 st)

Kommunerna

- Totalt 15 ledamöter bestående av kommunstyrelsens ordförande i Dalarnas 15 kommuner. För var och en av dessa finns ersättare bestående av oppositionsråd eller motsvarande. Dessa tjänstgör när respektive KSO ej kan närvara

Beredningens presidium

BDUs presidium ska bestå av totalt sex ledamöter enligt följande;

- Presidiet i Regionala utvecklingsnämnden
- Tre ledamöter från kommunerna, som utses av Dalarnas kommunförbund

Ersättningar

Respektive huvudman ansvarar för eventuella arvoden, resekostnader och övriga ersättningar till ledamöter och ersättare i BDU

Denna instruktion träder i kraft den xxxx

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 64 Bildande av en Regional utvecklingsnämnd

Diarienummer LD18/00892

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. En Regional utvecklingsnämnd bildas fr.o.m. 2018-09-01 med ett initialt uppdrag att planera för och genomföra landstingets övertagande av det regionala utvecklingsansvaret från Region Dalarna 2019-01-01.
2. Den Regionala utvecklingsnämnden ska ha elva ledamöter och elva ersättare.
3. Reglemente för den Regionala utvecklingsnämnden fastställs enligt bilaga b).
4. Som ledamöter i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
5. Som ersättare i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
6. Som ordförande i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
7. Som 1:a vice ordförande i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
8. Som 2:a vice ordförande i den Regionala utvecklingsnämnden väljs:
9. Landstinget ställer sig bakom den instruktion som kommunerna och Landstinget föreslår ska gälla för samverkan i beredningen av den Regionala utvecklingsnämndens ärenden enligt bilaga c). Instruktionen ska senare fastställas av den Regionala utvecklingsnämnden.

Beslut avseende punkterna 3-7 tas av fullmäktige efter valberedningens sammanträde 11 juni.

Sammanfattning av ärendet

Landstinget kommer enligt den proposition som Regeringen lämnade till riksdagen 2018-04-06 att överta det regionala utvecklingsansvaret från

Utdrag exp 2018-05-29 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

Region Dalarna 2019-01-01. Arbetet inför detta övertagande pågår för fullt såväl i Landstinget som i Region Dalarna. På liknande sätt som inför övertagandet av kollektivtrafikansvaret 2018-01-01 föreslås att en nämnd för regionalt utvecklingsansvar träder i kraft redan vid höstens början för att förbereda övertagandet i Landstinget Dalarna.

Några beslutsmandat avseende det regionala utvecklingsansvaret kan inte nämnden få förrän efter årsskiftet 2019. Men nämnden föreslås fram till dess få mandat att företräda landstinget i de praktiska frågor som rör ansvarsövergången. Särskilt åligger det nämnden att under denna tid precisera hur samverkan med länets kommuner ska ske och att beskriva arbetsprocessen för det regionala utvecklingsarbetet.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 64 A**
- b) Förslag till reglemente för den regionala utvecklingsnämnden **Bilaga § 64 B**
- c) Förslag till Instruktion för Beredningen för Dalarnas Utveckling (BDU) **Bilaga § 64 C**

000076

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Miljöredovisning 2017

Ordförandens förslag

1. Miljöredovisning 2017, enligt bilaga b), godkänns.

Sammanfattning

Miljöredovisning 2017 är en uppföljning av Landstinget Dalarnas miljömål. Utgångspunkt för uppföljningen har varit Landstingsplanen, Landstingets miljöplan 2016-2020 samt förvaltningarnas miljöredovisningar. Underlag till redovisningen har hämtats från verksamhetsgemensamma system samt rapporter från förvaltningarna.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Miljöredovisning 2017

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Miljöredovisning 2017 är en uppföljning av Landstinget Dalarnas miljömål. Utgångspunkt för uppföljningen har varit Landstingsplanen, Landstingets miljöplan 2016-2020 samt förvaltningarnas miljöredovisningar.

Systematiskt miljöarbete

Landstinget arbetar enligt miljöledningsstandarden ISO 14001, vilket ger en struktur för hur miljöarbetet ska bedrivas.

Under 2017 har arbetet med att integrera miljöledning fortgått. Under 2016 påbörjades en ny miljöbedömning, den föregående var från 2010, under våren 2017 blev den klar och kommer att vara ett viktigt verktyg inför nya beslut om aktiviteter. Resultatet från miljöbedömningen ska presenteras för verksamheterna under 2018.

Ledningens genomgång har genomförts på förvaltningsnivå och i högsta ledningen. Rapporterade risker och brister har riskbedömts och kartlagts med förslag till åtgärder, tidplan och uppföljning. Landstinget arbetar aktivt med internkontrollplan.

000077

Upphandling och inköp

Inom Landstinget Dalarna finns en mycket god vana av att ställa miljökrav vid upphandling. Kunskap och medvetenheten om bra miljöval ökar både regionalt som nationellt. För att ytterligare stärka landsting och regioner kommer en nationell koordinator för miljökrav i upphandlingar att anställas. Denne kommer att bli en viktig resurs för Landstinget Dalarna att vända sig till för råd och utbildning, inte minst vid uppföljning av miljökrav i upphandlingar.

Landstinget har identifierat tolv stycken förbrukningsartiklar som anses utbytbara vilket skulle minska klimatpåverkan med 620 ton koldioxid. Utav dessa finns det några som påverkar flera av målen i miljöplanen. Det gäller till exempel engångskläder som också har påverkan på avfallsmålet att minska den brännbara fraktionen. Det är viktigt att skapa rätt incitament för att få till en förändring av inköpsrutinerna.

Avfall

Samarbetet med avfallsentreprenören har fungerat bra och resulterat i att det tagits fram nya avfallsplanscher som ger oss bättre förutsättningar för källsortering. Hur sortering går till styrs av olika aktörer och direktiv, men med en aktiv och samarbetsvillig mottagare kan hanteringen av avfallet inom landstinget styras mot att så stor del som möjligt återvinns. Däremot är det fortfarande en hel del svårigheter med avfallshanteringen i de verksamheter där landstinget inte är fastighetsägare. För dessa verksamheter beror återvinningsgraden på hur hyreskontrakt, fastighetsägare och kommun samverkar.

Att uppnå målet om 35% återvinningsgrad kan bli svårt enbart genom sortering. Landstinget behöver arbeta med att minska avfallsmängden och framförallt då mängden engångsartiklar. Vidare behövs det också föras bättre statistik på det som återvinns.

Nyckeltalet avfall/vårdtillfälle har ökat, landstingets brännbara fraktion ökar samtidigt som vårdtillfällena har minskat något.

Generellt är engagemanget kring källsortering stort och flera verksamheter har gjort många bra aktiviteter både vad det gäller avfallsminskning och återvinning. Ett gott exempel är LD-Returen där stora besparingar gjorts genom att återanvända möbler och utrustning i stället för att köpa nytt.

Textilåtervinning är något som landstinget kommit igång med. Förutsättningar finns för en mycket positiv effekt både på återvinning och på avfallsmängd.

Energi

Målet 100 % förnyelsebar är uppnått och målet om högst 150 kWh/m² kommer att nås före 2020. Utmaningen blir den spännande uppgiften att sätta nya mål för Landstinget Dalarna de kommande åren. Som ett exempel är marknaden för solceller på stark frammarsch så möjligheten att sätta mål kring olika energilösningar är stor.

Kemikalier och läkemedel

Under 2017 upphandlades ett nytt system för registrering av kemikalier. Arbetet med införandet har medfört mycket bekymmer och varit resurskrävande. En tid efter införande av systemet har det visat sig att kemikalieregistret inte uppfyller de skullkrav som ställdes vid upphandlingen. Konsekvensen är att landstinget tvingas till en ny upphandling av kemikalieregister. Problemen har påverkat hela landstingets arbete med kemikalieanvändande på ett mycket negativt sätt och utvecklingsarbetet har därav blivit lidande. Landstinget har enbart en halvtidsresurs som arbetar med kemikalieregistrering, riskbedömningar och substitution av kemiska produkter.

Under 2017 har landstinget tagit fram riktlinjer för minimering av skadliga kemikalier i leksaker och har via Varuförsörjningen och Folkandvården upphandlat leksaker.

Under året har landstinget informerat på miljöombudsträffar om riktlinjer och hur bedömningen av leksaker skall ske. Intresset har varit stort och motivationen att ge barn de bästa förutsättningarna vid kontakt med vården är stor.

En läkemedelskategori som sjukvården är helt beroende av är antibiotika. Antibiotikaanvändningen ökar dock risken för antibiotikaresistenta bakterier. Därför krävs det att användandet och förskrivningen av antibiotika samt information till vårdtagare och förskrivare blir bättre.

Livsmedel

Folkhögskolorna och Landstingsservice jobbat aktivt med att försöka öka andelen miljömärkta livsmedel. En jämförelse mellan kostverksamheten inom folkhögskolorna och Landstingsservice är svår då förutsättningar, krav och målsättningar är helt olika för de olika verksamheterna. Oavsett vad siffrorna visar så har man både inom de olika områdena arbetat aktivt för att höja användandet av miljömärkta varor. Exempelvis har Fornby folkhögskola nått en imponerande nivå på 71,5 % miljömärkta livsmedel. Det bör påpekas att 50% miljömärkta livsmedel är bra och följer nationell

000079

strategi. Det bör beaktas att miljömärkta livsmedel kan innebära en ökad kostnad i förhållande till konventionella.

Målet om en ökad andel miljömärkt kopplar även an till målet om att minska antibiotikaanvändning. Miljömärkningen ställer tydliga krav avseende djurhållares användande av antibiotika i produktionen.

Förutom miljömärkningen har man inom kostverksamheten, och då främst på folkhögskolorna, jobbat aktivt med att minska mängden serverat kött, välja klimatsmart och matvaror efter säsong. Det ger en minskad klimatpåverkan som inte uppnås genom att välja miljömärkt.

Resor och transporter

Det finns inte några direkta tekniska hinder för genomförandet av målen. Det är snarare en fråga om att ta beslut om investeringstakt och finansiering. För elbils målet på 5 % handlar det om 17 elbilar. Det medför att det också måste finnas en utbyggd laddinfrastruktur samt lämpliga verksamhetsbundna bilar vars aktionsradie passar för verksamheten. En utbyggnad av laddinfrastrukturen tar tid och planering, vilket innebär att investeringsbeslut bör tas i närtid om en fullt fungerande omställning skall vara genomförd under 2019.

Det bör finnas goda chanser att uppfylla koldioxidmålet avseende en minskning med 25 % till 2020 jämfört med 2015. Det går att hitta många aktiviteter som ger minskade utsläpp. Val av fordon påverkar direkt, lika så val av bränsle. Ett minskat antal tjänsteresor och använda exempelvis Skype-möten istället minskar både utsläpp och spar tid för personalen. Tekniklösningar som tillåter videomöten, patientmöten och till och med viss vårdgivning över videolänk har många positiva effekter.

Textilier

Textila produkter finns i ett otal olika kvaliteter och sammansättningar vilket gör återvinning till en utmaning. Idag sker en mycket snabb utveckling av nya tekniker och metoder för återvinning vilket skapar en marknad som hela tiden förändras.

Att skicka hela fungerande kläder till bistånd är det bästa sättet att tillvarata textilen. Landstinget har dock en ganska stor volym textilier som inte kan gå direkt till bistånd. Dessa bör återvinnas på annat sätt eller processas så att de kan gå till bistånd. Målet är att allt "textilavfall" skall återanvändas eller återvinnas. I dagsläget har landstinget ett avtal med Human Bridge som kan ta hand om alla textilier. Det landstinget ansvarar för är att samla in och skicka textilierna till företaget. Fram till dags dato har enbart hela textila plagg sänts iväg för bistånd men möjligheten finns att skicka all textil.

000080

Samverkan med fackliga organisationer

Samverkan enligt MBA sker 2018-05-23.

Uppföljning

Ärendet utgör en årligen återkommande uppföljning av landstingets miljöarbete.

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 65 Miljöredovisning 2017

Diarienummer LD18/01043

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Miljöredovisning 2017, enligt bilaga b), godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Miljöredovisning 2017 är en uppföljning av Landstinget Dalarnas miljömål. Utgångspunkt för uppföljningen har varit Landstingsplanen, Landstingets miljöplan 2016-2020 samt förvaltningarnas miljöredovisningar. Underlag till redovisningen har hämtats från verksamhetsgemensamma system samt rapporter från förvaltningarna.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 65 A**
- b) Miljöredovisning 2017 **Bilaga § 65 B**

Yrkanden

Mursal Isa (MP) yrkar bifall till förslaget.

Föredragande

Miljö- och säkerhetschef Anders Nordahl föredrar ärendet.

Bilaga

§ 65 C

Utdrag exp 2018-05-29 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

816/

BIL 8 65C

2018-05-29

Miljöplan 2016-2020

Systematiskt miljöarbete
Upphandling
Avfall
Energi
Kemikalier och Läkemedel
Livsmedel
Resor och transporter
Textilier

19 st miljömål

Miljöredovisning 2017

- ○ ● Systematiskt miljöarbete
- ● Upphandling
- ● Avfall
- ● Energi
- ● ● Kemikalier och Läkemedel
- ● ● Livsmedel
- ● ● Resor och transporter
- Textilier

81c/

000082

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Ansvarsfrihet för kommunalförbundet Svensk Luftambulans

Ordförandens förslag

1. Förbundsstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för år 2017

Sammanfattning

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans ansvarar för och driver ambulanshelikopterverksamheten och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna. Idag ingår Landstinget Dalarna, Landstinget Värmland, Region Uppsala och Västra Götalandsregionen i förbundet.

Årsredovisningen omfattar kommunalförbundets verksamhet för år 2017.

Revisorerna tillstyrker att kommunalförbundets förbundsledning beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsperioden.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Följebrev
- c) Årsredovisning
- d) Revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Ändamålet med kommunalförbundet är att ansvara för och driva ambulanshelikopterverksamheten och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna. Idag ingår Landstinget Dalarna, Landstinget Värmland, Region Uppsala och Västra Götalandsregionen i förbundet.

Årsredovisningen omfattar kommunalförbundets verksamhet för år 2017.

Av revisionsberättelsen framgår att all granskning har utförts enligt kommunallagen och god revisionsbedömning i kommunal verksamhet.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Förbundets resultat för år 2017 uppgår till -1 371 tkr, vilket innebär att balanskravet inte har uppfyllts. Förbundet hänvisar till stark finansiell ställning som synnerligt skäl för att inte återställa årets underskott, revisorerna finner inget i sin granskning som motstrider detta.

000083

Uppföljning av de finansiella målen återfinns i årsredovisningen och dessa bedöms av revisorerna vara uppnådda i och med 2017 års resultat och ställning. Hälften av de åtta uppställda verksamhetsmålen har enligt årsredovisningen uppfyllts, två mål är påbörjade och två mål är inte aktuella. Räkenskaperna är, så vitt revisorerna kan bedöma, rättvisande och upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och i enlighet med god revisionssed. Revisorerna tillstyrker att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsperioden.

Juridik

Av revisionsrapporten framgår att all granskning har utförts enligt kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

Uppföljning

Ärendet är inte i behov av uppföljning.

000084

Landstinget Dalarna

Från: Gunnar Blomquist <Gunnar.Blomquist@liv.se>
Skickat: den 24 april 2018 14:19
Till: Landstinget Dalarna; region.uppsala@regionupsala.se; Annika Andersson
Kopia: Björkqvist Lars-Olof /Central förvaltning Ledningsenhet /Falun; Lars Hillerström; Per Bondegård; Anna-Lena Wingqvist
Ämne: Årsredovisning 2017
Bifogade filer: Årsredovisning 2017, medlemsutskick.pdf; Årsredovisning 2017.pdf; Protokoll 180313.pdf

Årsredovisning för Svensk Luftambulans

Översänder härmed årsredovisning för 2017 för Svensk Luftambulans för beslut om ansvarsfrihet. Bifogar också följebrev samt protokollsutdrag från direktionen.

Hälsningar

Gunnar Blomquist
Förbundschef
+46(0)70-5294119

Svensk Luftambulans

Svensk Luftambulans

000085

GBt

2018-04-24

SLA/180006

Landstinget Dalarna
Landstinget i Värmland
Västra Götalandsregionen
Region Uppsala

Årsredovisning 2017, för Svensk Luftambulans

Direktionen för Svensk Luftambulans har, 18-03-13, behandlat och fastställt årsredovisningen för 2017.

Översänder härmed årsredovisningen för godkännande.

Bifogar även protokoll från direktion mötet 2018-03-13. Revisorerna för Svensk Luftambulans har behandlat årsredovisningen vid sitt sammanträde 2018-03-16.

Karlstad den 24/4 2018

Gunnar Blomquist
Förbundschef

Mailadress: Gunnar.Blomquist@liv.se
Telefon: 070-529 41 19

Protokoll

**Förbundsdirektionen
Svensk Luftambulans**

2018-03-13

SLA/180001

Plats	Videosammanträde
Tid	13 mars 2018
Närvarande	<p>Ledamöter: Gunnar Barke, Crister Carlsson, Fredrik Larsson, Ulric Andersson, Annika Tännström, Nicklas Attefjord och Bertil Kinnunen (Deltog endast under § 6)</p> <p>Ersättare: Elin Norén, Birgitta Sacrédeus</p> <p>Tjänstemän: Gunnar Blomquist, Johan Agin, Lars-Olof Björkqvist, Gabriel Skallsjö och Per Bondegård.</p>

§ 1

Mötets öppnande

Ordföranden Gunnar Barke förklarade sammanträdet för öppnat och hälsade direktionen välkommen.

Dagordningen godkändes och Fredrik Larsson utsågs att justera protokollet.

§ 2

Förbundschefens information

SLA/180002

Förbundschefen lämnade information om följande ärenden;

- Genomförda verksamhetskontroller
- Upphandling av nya helikoptrar
- Revisionsgranskning
- Permanenta lokaler för Värmlandsbasen på Karlstads Airport
- Övergångslösning för Västra Götalandsregionen

000087

- Inspektion från Arbetsmiljöverket
- Förändring av EASA-regler för arbetstidsförläggning

Direktionen tackade för informationen och beslutade

att uppdra åt förbundschefen att skicka ut underlag kring förändringen av EASA:s regelförändring, så att medlemmarna kan utöva politiska påtryckningar till ledamöter inom olika organ i EU. Annika Tännström tar upp frågan med SKL.

§ 3

SLA/180006

Arsredovisning 2017

Verksamheten inom Svensk Luftambulans (SLA) har bedrivits i full skala vid samtliga tre baser under året.

En upphandling av nya helikoptrar har påbörjats och beräknas slutföras under 2018.

En ny teknisk verkstad har tagits i bruk i Karlstad. Allt planerat underhåll av de tre H 145, sköts nu i den nya verkstaden.

Medlemmarna har godkänt en övergångslösning för Västra Götalandsregionen, innebärande att en privat operatör tar över driften under en fyraårsperiod, i avvaktan på leverans av de nya helikoptrarna.

Verksamhetsåret redovisar ett underskott på 1 371 tkr. Det egna kapitalet uppgick till 9 309 tkr, vid årets ingång. Enligt SLA:s finanspolicy ska det egna kapitalet begränsas till ett belopp som högst motsvarar 10 % av balansomsättningen föregående år. SLA har ett eget kapital som närmar sig nivån där återbetalning till ägarna kan bli nödvändig. Framtida pensioner är säkrade. SLA har en god likviditet och god förmåga att delfinansiera framtida investeringar.

Direktionen beslutade

att förbundets starka finansiella ställning utgör synnerliga skäl för att ej återställa 2017 års underskott i verksamheten samt
att godkänna årsredovisningen för 2017

000088

SLA/180006

~~000086~~

Årsredovisning 2017

Svensk Luftambulans

Svensk Luftambulans är ett kommunalförbund med säte i Karlstad, organisationsnummer 222000-3061. Medlemmar i förbundet är Landstinget i Värmland, Landstinget Dalarna, Västra Götalandsregionen och Region Uppsala. Ändamålet med kommunalförbundet är att ansvara för och driva ambulanshelikopter verksamhet och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna samt verka för etablering av en nationell samordning av ambulanshelikopter verksamheten.

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Kommunalförbundet	4
3	Förvaltningsberättelse	5
3.1	Utveckling av verksamheten.....	5
3.1.1	Upphandling av nya helikoptrar	5
3.1.2	Övergångslösning för Västra Götalandsregionen.....	5
3.1.3	Ägande av helikoptrar	6
3.1.4	Ekonomisk utveckling.....	6
3.1.5	Personal	6
3.2	Utförd verksamhet under året	8
3.2.1	Tillgänglighet	8
3.2.2	Flygtid och genomförda uppdrag	8
3.2.3	Värmland	9
3.2.4	Västra Götaland	10
3.2.5	Dalarna	11
3.2.6	Uppsala	12
3.2.7	Med – SLA	12
4	Måluppfyllelse.....	14
5	Internkontroll.....	16
5.1	Internkontrollplan	16
5.2	Kontrollområden.....	16
5.3	Uppföljning.....	17
6	Finansiell analys	18
6.1	Årsresultat 2017	18
6.2	Finansiell ställning.....	19
7	Finansiella rapporter	20
7.1	Resultaträkning.....	21
7.2	Balansräkning	22
7.3	Noter	23
7.3.1	Not 1, Verksamhetens intäkter	23
7.3.2	Not 2, Verksamhetens kostnader.....	23
7.3.3	Not 3, Medlemsbidrag	24
7.3.4	Not 4, Materiella anläggningstillgångar	24
7.3.5	Not 5, Fordringar	24
7.3.6	Not 6, Avsättningar	25

00000

7.3.7	Not 7, Kortfristiga skulder.....	25
7.4	Kassaflödesanalys	26

1 Inledning

Bygget av en nationell ambulanshelikopterverksamhet går vidare

När Landstinget Dalarna och Landstinget i Värmland beslutade att starta ett kommunalförbund för att bedriva en gemensam ambulanshelikopterverksamhet, var målsättningen att detta samtidigt skulle vara första steget i en fortsatt utveckling mot en nationell samordning. Kontakter har tagits med regioner och landsting

Under våren 2015 blev Västra Götalandsregionen medlem i kommunalförbundet och från den 1 juli samma år togs driften av Sävebasen över av Svensk Luftambulans. Även Region Uppsala är medlem i förbundet sedan februari 2016. Deras operativa verksamhet drivs dock för närvarande av en privat operatör. Övertagandet av den verksamheten kommer att ske när nuvarande avtal löper ut, preliminärt 2020.

För att möjliggöra övertagandet av Uppsalas operativa verksamhet samt för att ersätta Västra Götalands nuvarande helikopter har en upphandling av nya helikoptrar påbörjats. Upphandlingen avser en något större helikopter än de tre H 145 som förbundet opererar sedan slutet av 2015. De nya helikoptrarna kommer att vara bättre anpassade för såväl primär- som sekundärtransporter. De kommer att kunna ta med personal under utbildning, medföljande anhöriga och utrustning som krävs vid specialtransporter.

I avvaktan på att nya helikoptrar upphandlas har en övergångslösning, med en extern operatör, godkänts för Västra Götalandsregionen, under en fyraårsperiod. De kvarstår som medlemmar under denna period.

Gunnar Barke
Ordförande direktionen

Annika Tännström
Vice ordförande, direktionen

2 Kommunalförbundet

Kommunalförbundet Ambulanshelikopter Värmland-Dalarna bildades i maj 2014. I samband med Västra Götalands anslutning till förbundet våren 2015 ändrades namnet till Svensk Luftambulans.

Kommunalförbundet leds av en direktion bestående av två ordinarie ledamöter och två ersättare från varje medlem.

Ledamöter under verksamhetsåret har varit Fredrik Larsson och Ulric Andersson från Landstinget i Värmland, Gunnar Barke och Crister Carlsson från Landstinget Dalarna, Annika Tännström och Jim Aleberg från Västra Götalandsregionen samt Bertil Kinnunen och Johan Örjes från Region Uppsala. Gunnar Barke har varit ordförande och Annika Tännström vice ordförande i direktionen under 2017.

Ersättare har varit Jane Larsson och Monica Gundahl från Landstinget i Värmland, Elin Norén och Birgitta Sacrédeus från Landstinget Dalarna, Nicklas Attefjord och Annette Ternstedt från Västra Götalandsregionen samt Erik Hemmingsson och Anna-Karin Klomp från Region Uppsala.

Under året har direktionen tillsatt ett arbetsutskott med en ledamot från varje medlem. Ledamöter i arbetsutskottet har varit Gunnar Barke, Annika Tännström, Fredrik Larsson och Bertil Kinnunen.

Direktionen har haft nio sammanträden under verksamhetsåret. I februari var mötet förlagt till Karlstad, i juni till Arlanda och i oktober hölls mötet i Stockholm. Övriga möten har genomförts som videosammanträden. Arbetsutskottet har haft ett sammanträde under året.

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Utveckling av verksamheten

2017 var första året för Svensk Luftambulans när verksamheten har bedrivits hela året på samtliga tre baser. Under året har också en ny teknisk verkstad tagit i bruk. Årliga tillsyner och löpande underhåll på samtliga tre H 145 har utförts i egen regi.

Under året har Västra Götalandsregionen ansökt om, och fått godkänt av övriga medlemmar, att få bedriva sin operativa verksamhet med hjälp av en extern operatör, i avvaktan på att upphandlingen av nya helikoptrar är klar och ny helikopter kan levereras.

3.1.1 Upphandling av nya helikoptrar

En grundtanke inom Svensk Luftambulans är att bedriva en effektiv verksamhet bl.a. genom att minimera antalet helikoptertyper. Bedömningen är att det behövs två typer av helikoptrar för att klara både primär- och sekundäruppdrag. Idag bedrivs verksamheten med två H 145, i Värmland och Dalarna samt en större modell, S 76 C+, i Västra Götaland. Utöver detta finns en H 145 som används som reservhelikopter av samtliga tre medlemmar.

Västra Götalands helikopter kommer att behöva ersättas under 2018 och en helikopter av den större modellen behöver också upphandlas för att SLA ska kunna ta över den operativa verksamheten i Region Uppsala. Anbudsunderlag har tagits fram under året och upphandlingen utannonserades i december. Anbudstiden går ut i februari och tilldelningsbeslut beräknas kunna tas under våren 2018.

Helikoptrarna kommer att levereras i slutet av 2020 så att Region Uppsalas verksamhet ska kunna tas över när deras nuvarande avtal löper ut 2020-12-31.

3.1.2 Övergångslösning för Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionens helikopter är i behov att bytas ut under 2018. Man har där bedömt att man inte klarar sin verksamhet med en H 145, utan behöver en större typ i avvaktan på leverans av de nya helikoptrarna. Man har därför ansökt om och fått beviljat av övriga medlemmar, att få upphandla en extern operatör under en övergångsperiod. Västra Götalandsregionen har förbundit sig att under övergångsperioden fortsätta svara för sin del av de gemensamma kostnaderna så att inte Landstinget i Värmland och Landstinget Dalarna drabbas av kostnadsökningar.

En extern operatör är upphandlad under året och avtal tecknat för en övergångslösning under perioden 2018 – 2021. Planering för överlämnande av verksamheten pågår med utgångspunkt att den nya operatören tar över verksamheten från 2018-06-01.

3.1.3 Ägande av helikoptrar

I december 2014 träffades ett avtal med Airbus Helicopters om upphandling av två helikoptrar. En till Landstinget i Värmland och en till Landstinget Dalarna. Båda helikoptrarna levererades under november/december 2015.

I samband med att Västra Götalandsregionen blev medlem i kommunalförbundet beställdes en gemensam reservhelikopter. Reservhelikoptern levererades i april 2016 och serverar idag samtliga verksamheter. Den ägs av Svensk Luftambulans.

Samtidigt som direktionen beslutade om upphandling av nya helikoptrar, beslutades också att fastställa principen om att Svensk Luftambulans skall äga de helikoptrar verksamheten opererar. Samtliga medlemmar har godkänt denna princip vilket nu också framgår av gällande förbundsordning.

De nya helikoptrar som är under upphandling kommer att ägas av Svensk Luftambulans.

Planeringen var också att Landstinget i Värmlands och Landstinget Dalarnas helikoptrar skulle överföras till Svensk Luftambulans från 2018-01-01. Vissa frågor kring avdragsrätt för moms har gjort att den planerade överföringen är flyttad till 2019-01-01.

3.1.4 Ekonomisk utveckling

Utvecklingen av kommunalförbundets verksamhet har pågått sedan starten 2014. Under 2015 övertogs verksamheten i Västra Götaland och i mars 2016 påbörjades den operativa driften i Dalarna. 2017 har varit det första året med full drift på samtliga tre baser och samtliga tjänster är nu bemannade.

Under 2016 blev även Uppsala medlem i förbundet. Den operativa verksamheten där sköts fortfarande av en extern operatör och har inte påverkat förbundets omsättning. Uppsala svarar för viss del av de gemensamma kostnaderna.

Vissa utökade kostnader har uppkommit under året, främst beroende på att flygtiden i Landstinget Dalarna ökat i förhållande till budget.

Under 2018 kommer Västra Götalandsregionen att överlåta sin verksamhet på en extern operatör varför omsättningen för förbundet kommer att sjunka.

3.1.5 Personal

Antalet anställda har ökat under året. Detta beror i första hand på att vakanta pilotjänster har tillsatts. Utöver nedan redovisat antal anställda köps vissa konsulttjänster externt samt administrativa tjänster från Landstinget i Värmland.

000095

Antal anställda 2017-12-31

Tjänster	Antal	Varav kvinnor
Piloter	25	1
HCM (Hems crew member)	12	4
Teknisk personal	8	inga kvinnor
Övriga	8	2
Totalt	53	7

I gruppen piloter ingår ett antal personer med kombinerade tjänster av chefsuppdrag och flygtjänst.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har varit låg under året, 0,68 procent. Sjukfrånvaron fördelat på kön och yrkeskategori redovisas ej med hänvisning till undantagsregeln i Lagen om Kommunal Redovisning, som säger att uppgiften ej ska lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till enskild individ. Med grupp avses både ålderskategori och könsfördelning.

Sjukfrånvaro

Anst- dagar	0-1 dgr		1-14 dgr		14-60 dgr		60-90 dgr		90- dgr		Totalt	
	Dagar	Frekvens	Dagar	Frekvens	Dagar	Frekvens	Dagar	Frekvens	Dagar	Frekvens	Dagar	Frekvens
18347	5	0,03%	54	0,29%	50	0,27%	0	0,00%	15	0,08%	124	0,68%

3.2 Utförd verksamhet under året

3.2.1 Tillgänglighet

Tillgängligheten inom Svensk Luftambulans är hög. I genomsnitt låg tillgängligheten på samtliga tre baser på drygt 98 %. Den var något lägre vid basen i Mora beroende på ett rotorbladfel under sommaren.

I siffrorna ingår stillestånd på grund av tekniska problem och brist på personal. När det gäller personalbrist kan det bero på sjukdom med kort varsel eller att taket för flygtid uppnåtts. Stillestånd på grund av väder ingår inte i denna statistik.

Tillgänglighet per bas 2017

3.2.2 Flygtid och genomförda uppdrag

Verksamheterna har varit i full drift vid samtliga tre baser under hela 2017.

Flygtid för uppdrag baseras på den tekniska flygtiden från det att helikoptern lättar till att den landar. Flygtid övrigt beräknas på samma sätt som ovan men avser träning, skolning och teknisk flygning.

Med primäruppdrag avses transport av sjuka eller skadade patienter till sjukhus medan sekundäruppdrag avser transporter mellan två sjukvårdsinrättningar.

Med samtidighetskonflikter avses då flera uppdrag tidsmässigt står i konflikt med varandra och en medicinsk prioritering måste göras.

Avvisande och avbrytande av uppdrag görs på grund av medicinska skäl, tekniska skäl eller väderbegränsningar.

Ett uppdrag räknas som fullföljt om personalen haft patientkontakt, oavsett om patienten åker med helikoptern eller ej.

Flygstatistik januari - december 2017

Flygtid (timmar)	Västra				Totalt
	Värmland	Dalarna	Götaland	Uppsala	
Flygtid uppdrag	501,5	605,7	779	880	2766,2
Flygtid övrigt	88,5	106,9	133,5	34	362,9
Total flygtid	590	712,6	912,5	914	3129,1
Uppdrag (antal)					
Primäruppdrag	363	382	687	149	1581
Sekundäruppdrag	81	65	125	481	752
Samtidighetskonflikter	272	62	235	13	582
Antal avvisade uppdrag	628	633	1004	83	2348
Antal avbrutna uppdrag	588	502	453	83	1626
Antal genomförda uppdrag	444	447	812	630	2333

3.2.3 Värmland

Produktion

Produktionen under året har legat i linje med budgeterat antal uppdrag och flygtimmar. Dock har dåligt väder i slutet på året minskat möjligheten att flyga. Inga långa stillestånd på grund av tekniska problem har förekommit. Utöver ovan redovisade uppdrag med helikoptern har 230 primäruppdrag och 23 sekundäruppdrag genomförts med akutbilen.

Arbete pågår med att integrera helikopterverksamhetens utlarmningskriterier med ambulansens kriterier mot SOS. Detta har medfört en ökad utlarmningsfrekvens under nov-dec. Dock har inte träffsäkerheten i larmen ökat vilket har medfört fler avvisade och avbrutna larm än tidigare. Detta är ett prioriterat område, med stor förbättringspotential, inför 2018. Fortsatt arbete gentemot SOS pågår.

Efter en ganska tuff vår och sommar med hög larmfrekvens följde en lugnare period under hösten vilket även den vägburna ambulansverksamheten upplevde.

Medicinsk utveckling

Konceptet blod/plasma i helikoptern samt plasma i akutbilen, infördes under juni månad.

Planering för genomförande av ett utbildningskoncept för HCM under 2018 har påbörjats under sista kvartalet av 2017. Utbildningsprogrammet är framtaget av Med-SLA. En HCM har fått uppdrag att vara utbildningssamordnare på Karlstadsbasen, för att organisera tänkt utbildning inom ramen för budget samt tillgänglig årsarbetstid.

Efter omorganisationen av läkarbemanningen har det, var sjätte vecka, genomförts medicinska gemensamma utbildningsdagar för HCM och läkare, vilket har varit mycket uppskattat och lärorikt. Detta är första gången sedan starten 2014 som samtliga i det medicinska teamet har kunnat träffats samtidigt.

Ny skåpsläde för den medicinska utrustningen har installerats i akutbilen. Detta för att göra arbetet smidigare samt att höja säkerheten, då den tidigare anordningen inte var anpassad för vår utrustning. Detta har genomförts i gott samarbete tillsammans ambulansverksamhetens fordonsansvarige. Landstinget har svarat för finansieringen.

Personal

En omorganisation av läkarbemanningen är genomförd. Bemanningen består nu av åtta läkare i stället för tolv, och är uppdelad på två grupper. Varje läkare arbetar 50% på helikoptern och 50% på klinik, sex veckor åt gången. En ny läkare har skolats in och är i tjänst sedan början av september.

En HCM är föräldraledig sedan början av april 2017 och väntas komma tillbaka i tjänst under hösten 2018. En vikarie har anställts under ett år från 28 aug 2017.

En pilot har flyttat sin tjänst till Mora vilket gjort att en ny pilot har rekryterats. Han beräknas vara i operativ tjänst under våren 2018.

Övrigt

Landstinget i Värmland har godkänt ett hyresavtal med Karlstad Airport angående en permanent operativ bas på Karlstads flygplats, med inflyttning hösten 2019. Detta kommer att lyfta den operativa verksamheten i Värmland, då nuvarande lokaler är för små och inte lämpade för prehospitalt beredskapsarbete.

3.2.4 Västra Götaland

Produktion

Det har varit ett år där fokus legat på organisatoriska frågor kring övergångslösning för Västra Götalandsregionen och upphandling av nya helikoptrar. Positivt har varit etablerandet av HEMS-koodinatorfunktionen på SOS, en förutsättning för förbättrad precision i utalarmeringen.

Efter den kraftiga ökning av antalet larm/beredskapslarm, som vi såg 2015 med en viss utplaning under 2016, har en minskning skett under 2017 med ca 16 %. Detta med oförändrat antal genomförda larm.

Etableringen av HEMS-koodinatorerna och ökat fokus på vikten av precision i utalarmeringen är nu genomförd, varför utvecklingen under 2018 kommer att bli mycket intressant att följa.

Minskningen av antalet larm ligger sannolikt också bakom minskningen av samtidigthetskongflikter även om denna minskning är relativt liten. Noterbart är också att de allvarliga händelser i regionen, där helikoptern missats att larmas ut, inte har ökat till följd av de minskade larmen.

Medicinsk utveckling

Programmet för prehospitalt blod vid blödningschock har under året visat sig vara mycket framgångsrikt. Totalt har nu 28 patienter erhållit blod samt 43 frystorkad plasma. I ett antal fall har denna behandling sannolikt varit livräddande.

Riktlinjerna för tromboctomi vid stroke har skrivits om och tidsintervallen förlängts under året, i samråd med neurologen på Sahlgrenska.

En diskussion kring enhetens roll vid kemiska olycka har initierats, vilket under 2018 kommer att resultera i nya riktlinjer.

I september anställdes två HEMS-koordinatorer, i Västra Götalandsregionens regi, med placering på SOS centralen. De är, efter att ha gått i skarp drift i december, i tjänst måndag-torsdag mellan 07.00-22.00 samt fredagar mellan 07.00-16.00. De två koordinatorerna är erfarna ambulanssjuksköterskor och enligt erfarenhet från tidigare projekt, 2015, kommer detta att leda till förbättrad precision i utalarmeringen med minskning av samtidighetskonflikter och en förbättrad tillgänglighet och ökad kostnadseffektivitet. Målsättningen är att på sikt utöka verksamheten till att omfatta dygnets alla timmar alla veckodagar.

Personal

I maj hölls ett tvådagars kombinerat APT- och utbildningsmöte. Medicinskt fokus låg på trauma och blödning, akuta komplikationer i samband med graviditet samt halvdagskurs i organisation på skadepplats (PS).

I övrigt genomfördes regelbunden scenarioträning/övning löpande med besättningarna. Alla genomgår årligen såväl barn respektive vuxen scenarioträning på basen med två sjuksköterskor vid enheten som träningsledare.

En omgång med evakuering av helikopter under vatten, HUET, har genomförts.

3.2.5 Dalarna**Produktion**

Det har inkommit totalt 1 743 larm under året. Av dessa har 382 primäruppdrag och 65 sekundäruppdrag genomförts. 502 larm har avbrutits och 633 har avvisats. 265 telefonkonsultationer har dessutom genomförts.

Produktionen har löpt på bra under perioden med undantag för tekniska problem i samband med sprickbildning i ett rotorblad, som medförde stillestånd 3–5 juli samt 20–22 juli, totalt i knappt 100 timmar.

Medicinsk utveckling

En ventilator är upphandlad och placerad på IVA i Falun. Apparaten kommer att vara reserv om den nuvarande behöver repareras eller när den ska på service.

Fortsatt utveckling av de medicinska riktlinjerna har pågått under året samt samverkansövningar och informationsutbyte med ambulanssjukvården på deras arbetsplatsträffar.

Personal

En pilot har slutat sin anställning. En ny pilot, som tidigare har verkat i Värmland, har numera sin placering i Mora. En ersättare för honom har anställts till basen i Karlstad.

Övrigt

Fortsatt samarbete med SOS och ambulans, som har deltagit som medåkare under året.

3.2.6 Uppsala**Produktion**

För Luftburen Intensivvård har produktionen varit högre under 2017 än tidigare år. Totalt utfördes 812 uppdrag vilket var det högsta antalet uppdrag sedan 2011. Det område som ökade mest är uppdrag mot olycksplats (Prio 1) där enheten utförde 183 uppdrag. Antalet IVA transporter har varit oförändrat och NEO-uppdragen har minskat något. Det största avvikelserna har funnits inom förflyttningar av Uppsala läns patienter, där vi såg en markant ökning under det sista kvartalet. Orsaken till detta är platsbrist på Akademiska sjukhuset. Helikoptern och tjänsten från SAA har fungerat mycket bra, dock har vi haft fler inställda uppdrag på grund av teknik än tidigare vilket är en följd av en åldrande maskin.

Organisation

Arbetsgruppen är välmående och stabil och den enda nyrekryteringen som skett är en ny läkare. Den administrativa tiden har varit oförändrad med mycket fokus på arbetet tillsammans med Göteborg för att utforma underlag till upphandlingen av helikoptrar som påbörjades i slutet av 2017. Verksamhetsområdet Anestesi och IVA på Akademiska sjukhuset fick under 2017 en ny verksamhetschef, med ansvar även för ambulanshelikopterverksamheten.

Medicinsk utveckling

De största händelserna inom detta område har varit införande av prehospitalt blod, där enheten fick förmågan att erbjuda blod till patienter på olycksplats. Totalt transfunderades 11 patienter under 2017. Vi har också utvecklat en ny hållare till våra nya infusionspumpar och dessa kommer att sättas i drift under februari 2018.

3.2.7 Med – SLA**Forskning**

Svensk luftambulans har, trots minimala resurser (en 20% forskningstjänst), på kort tid etablerat sig med prehospital forskning i världsklass (PHAST i BJA), skapat ett omfattande internationellt nätverk medverkande i European HEMS and Air Ambulance Committee samt synts på framstående positioner vid nationella och internationella kongresser. Detta är en bekräftelse på att Svensk Luftambulans inte bara är en operatör av ambulanshelikoptertjänster utan också en organisation som aktivt och framgångsrikt bedriver medicinsk utveckling av den helikopterburna akutsjukvården.

Svensk luftambulans har lett multicenterstudien PHAST om prehospital intubation av 2028 kritiskt sjuka patienter vid sex ambulanshelikoptrar och sex akutbilar i Norden. PHAST är världens största prospektiva studie på prehospital intubation av anestesipersonal. Mycket glädjande har nu

British Journal of Anaesthesia, meddelat att de kommer publicera PHAST. Detta bekräftar att Svensk Luftambulans prehospitala forskning redan placerar sig i internationell toppklass.

Värmland och Dalarnas ambulanshelikoptrar har under sommaren och hösten genomfört den randomiserade cross-over-simulatorstudien SPRINT, syftandes till att undersöka intubation i H145 helikopterkabinen. Datat är nu insamlat, statistiskt bearbetat och manuskriptet är lämnat till en vetenskaplig tidskrift.

SLA:s forskningschef Mikael Gellerfors har blivit invald i den europeiska expertgruppen för ambulanshelikoptersjukvård, FAAME, och deltar nu i arbetet med att ta fram europeiska prehospitala riktlinjer för olika akutmedicinska tillstånd. Han har också varit med och startat upp Nordic Prehospital Research Alliance, under 2017, syftandes till ökat forskningssamarbete de stora nordiska ambulanshelikopterorganisationerna.

I Västra Götalandsregionen, som på nationellt plan var först med att i organiserad form ge blod prehospitalt 2016, har nu totalt 28 patienter erhållit blod. Samtliga patienter har följts upp och en publikation kommer under 2018.

Svensk Luftambulans har fått äran att stå värd för Nordic HEMS PhD-student Meeting i Sverige under mars månad 2018. Mötet syftar till att nordiska ambulanshelikopterdoktorander serveras intressanta föreläsningar om prehospital forskning samt får utbyta forskningserfarenheter med varandra.

Framgångarna för Med-SLA:s forskningsarbete bygger på duktiga läkare, sjuksköterskor och HCM:er, som med höga ambitioner utför bra prehospital forskning.

Utbildning

Under året har den medicinsk utbildningsansvarige, inom SLA, tagit fram ett utbildningsprogram för HCM:er. Genomförandet har påbörjats under året med fortsättning under 2018. Utbildningsprogrammet är ett rullande program, samordnat med medlemmarnas ambulansorganisationer, och kommer att säkra den medicinska kompetensen hos berörd personal framgent.

I oktober genomfördes ett lyckat Med-SLA möte i Sundsvall, i samband med den nationella konferensen - Tactical trauma 2017. Detta möte var ytterst givande och bl.a. diskuterades medicinska insatser vid terrorangrepp, där en av de läkare som var först på plats vid terrorangreppet på Bataclan i Paris, föreläste om sina erfarenheter.

4 Måluppfyllelse

I verksamhetsplanen har direktionen fastställt operativa och finansiella mål för 2017.

4.1 Operativa mål för 2017

- MED-SLA:s organisation utökas till tre deltidstjänster.
- MED-SLA deltar i, eller startar, minst en ny prehospital studie.
- Avsluta upphandling av ny helikopter till VGR och Uppsala.
- Sätta samman arbetsgrupp för implementering av ny helikopter.
- Verka för att minst ett landsting/region till blir medlem i förbundet
- Att ha minst ett mötestillfälle där personal från alla baser får träffas och utbyta kunskaper och erfarenheter i form av stort APT eller CRM utbildning.
- Verkställa byggnation av långsiktig lösning för verkstadshangar Part 145 och huvudkontor SLA.
- Ta fram och effektuera ett samverkansavtal med kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg.

Första målet är nått. Samtliga deltidstjänster inom Med-SLA är tillsatta.

Under 2018 kommer luftvägsstudien PHAST, där SLA medverkat, att publiceras. Med-SLA har börjat tittat på ett gemensamt upplägg för en ny studie, eventuellt också en gemensam blodstudie.

Förberedelser för upphandling av helikoptrar har pågått under året. Upphandlingen annonserades ut i december och anbudstiden löper ut den 15 februari 2018.

Arbetsgruppen för implementering av ny helikopter är tänkt att börja arbeta när upphandlingen genomförts och förberedelserna för mottagande av den nya helikoptern börjar. Med anledning av att upphandlingen skjutits fram något i tiden är detta mål inte aktuellt under 2017.

Kontakter har tagits med ett antal landsting och regioner för att undersöka deras intresse för medlemskap i SLA. Målsättningen är att få in ansökan från något landsting eller region under 2018.

Arbetsplatsträffar med samtlig personal har genomförts i Karlstad under våren.

Verkstadshangaren för H 145 är färdigställd och i drift. Beslut har även tagits av Landstinget i Värmland om förhyrning av permanenta lokaler för Värmlandsbasen på Karlstad Airport. Den beräknas vara inflyttningsklar under hösten 2019. Detta kommer att frigöra lokaler för huvudkontoret. Arbetet med planering av lokalerna för huvudkontoret kommer att påbörjas under 2018.

Diskussioner om samverkan med Svenskt Ambulansflyg pågår. Verksamheten där planeras starta först under 2020 så ett konkret samverkansavtal är inte aktuellt för närvarande.

4.2 Finansiella mål för 2017

Svensk Luftambulans ska inte ackumulera vinst utan bedriva verksamhet utifrån självkostnadsprincipen. Följande finansiella mål ska därför gälla för förbundet.

- SLA ska inte ackumulera vinst utan ska ha en budgetprocess och ekonomimodell som utgår från självkostnad.
- Ett eget kapital kan generas genom anslutningsavgifter från nya medlemmar eller överskott i verksamheten. Det egna kapitalet ska vara en buffert för att kunna möta eventuella oförutsedda kostnader samt hantera likviditetsförändringar.
- Storleken på det egna kapitalet för förbundet begränsas till ett belopp motsvarande högst 10 % av balansomslutningen för föregående verksamhetsår. Om förbundets egna kapital överstiger begränsningen efter bokslutet skall den överskjutande delen återbetalas till förbundets medlemmar.

Svensk Luftambulans ska inte bedriva finansiell verksamhet eller kapitalplacering. Eget kapital hanteras på bankkonto.

Det egna kapitalet uppgår till 7 938 tkr vid verksamhetsårets slut. Det egna kapitalet överstigen inte 10 % av balansomslutningen för verksamhetsår 2017.

5 Internkontroll

5.1 Internkontrollplan

Direktionen fastställde en internkontrollplan för 2017 vid sitt sammanträde 2016-11-24. Planen innehåller tre kontrollområden.

5.2 Kontrollområden

Följande tre kontrollområden har identifierats för 2017;

- Efterlevnad av gällande flygslagstiftning
- Anslutning av nya medlemmar
- Kostnadskontroll

Inom dessa områden har ett antal kontrollåtgärder tagits fram.

Efterlevnad av gällande flygslagstiftning

- Redovisa i direktionen samtliga resultat från Transportstyrelsens verksamhetskontroller.
- Redovisa förändringar i regelverket kring flygverksamheten som påverkar drift eller ekonomin.

Anslutning av nya medlemmar

- Kontakta landsting/regioner med befintliga avtal om ambulanshelikopter verksamhet och undersök när deras avtal löper ut och om intresse då finns för anslutning till SLA.
- Kontakta landsting/regioner som idag inte har någon ambulanshelikopter verksamhet och undersök om de planerar att starta upp en sådan och om de i så fall är intresserade av medlemskap i SLA.

Kostnadskontroll

- Samtliga större avvikelser från budgeten ska snarast möjligt redovisas i direktionen.
- En modell för uppföljning tas fram under våren. Särskild tonvikt ska läggas på uppföljningen av personal- och lönekostnader.
- Utveckla en modell för samverkan kring budgetprocessen som säkerställer medlemmarnas deltagande och inflytande. Redovisas till direktionen senast i mars månad.
- Förslag till budget för 2018 ska redovisas för direktionen före sommaren.
- Förslag till treårsplan för perioden 2018–2020 ska redovisas för direktionen senast den 30 september.

5.3 Uppföljning

Efterlevnad av gällande flygslagstiftning

Redovisning av Transportstyrelsens verksamhetskontroller sker regelbundet i direktion, liksom eventuella förändringar i regelverket kring flygverksamheten.

Anslutning av nya medlemmar

Kartläggning av gällande avtal har genomförts. Kontakter har också tagit med Region Norrbotten, Västerbottens Läns Landsting, Region Gotland och Region Jämtland Härjedalen om intresse av att bli medlemmar i SLA.

Kontakt har också tagits med Region Gävleborg och Sydöstra sjukvårdsregionen, vilka idag inte har någon helikopterverksamhet, om intresse för att starta upp en sådan.

Kostnadskontroll

Redovisning av kostnadsutfall i förhållande till budget sker tertialvis.

En modell för uppföljning har tagits fram gemensamt och tillämpas från tertialredovisning 1, 2017.

En modell för budgetprocessen har tagits fram. Förslag till ägarbidrag för 2018 har beslutats av direktionen och godkänts av medlemmarna. Verksamhetsplan och budget för 2018 presenterades för direktionen i oktober.

En treårsplan för perioden 2018–2020 har inte presenterats för direktionen. Det har varit svårt att göra en bedömning för de kommande tre åren, då det rått osäkerhet kring Västra Götalandsregionens verksamhet under denna period.

6 Finansiell analys

6.1 Årsresultat 2017

Årsresultat

För perioden januari till december år 2017 uppgick resultatet till -1 371 tkr.

Svensk Luftambulans (SLA) År 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2016	Jmf 2017-2016	Helårsbudget 2017	Avvikelse utfall 2017-budget 2017
3 Verksamhetens intäkter	174	1 259	- 1 085	-	174
4 Kostn för personal, förtroende valda	- 66 478	- 58 337	- 8 141	- 66 797	320
5 Kostnader köpt verksamhet, material, bidrag	- 1 827	- 1 900	73	- 308	- 1 519
6 och 7 Övriga verksamhetskostnader	- 37 435	- 36 433	- 1 002	- 37 211	- 224
79 Avskrivningar	- 4 373	- 3 439	- 934	- 4 450	77
8 Medlemsbidrag	108 766	102 058	6 708	108 766	-
8 Finansiella intäkter och kostnader	- 199	- 410	211	-	- 199
	- 1 371	2 799	- 4 170	-	- 1 371

De obudgeterade intäkterna är vidarefakturering av flygbränsle till externa operatörer, som utnyttjat våra tankar.

Verksamhetens nettokostnader, exklusive avskrivningar och finansiella kostnader, uppgick till 105 565 tkr, vilket är 1 423 tkr högre än budgeterat.

I ovanstående tabell visar kostnaden för personalen ett överskott på ca 320 tkr mot budget, där lönekostnader uppvisar ett underskott på ca 1 660 tkr och övriga personalkostnader ett överskott om ca 1 980 tkr.

Det är framförallt för HCM och piloter, som vakanser och sjukdom har lett till höga kostnader genom övertid och fridagsinköp (-4000 tkr). Vakanserna har även gett behov av tjänsteköp av administrativa tjänster och tekniker. Dessa kostnader har bokförts under kostnadsslag 5, till ett värde av 1 816 tkr.

Kostnader för helikopterdrift, inom kostnadsslag 6, understiger budget med ca 500 tkr. I kostnaden ingår utrustning till nya hangaren på 177 tkr. Kostnaden för flygbränsle och serviceavtal överskrider budget med ca 890 tkr. Försäkringskostnaderna för helikoptrarna hamnar ca 450 tkr under budget och inköp av reservdelar och förbrukningsmaterial ca 930 tkr under budget.

Kostnadsslag 7 visar en kostnad som överskrider budget med ca 280 tkr. Här finns kostnad för Med SLA bokförda, som är budgeterade inom kostnadsslaget lönekostnader. Periodens avskrivningar uppgår för året till 4 373 tkr och är 77 tkr lägre än budget.

De finansiella kostnaderna/intäkterna uppgår till 199 tkr och utgörs till största delen av valutadifferenser mellan preliminärbokning i leverantörsreskontra och verklig kurs vid utbetalningstillfälle.

Årsresultat per medlem

Kostnaderna är här fördelade per bas. De gemensamma kostnaderna är fördelade enligt en överenskommen fördelningsnyckel. Vissa kostnader fördelas lika mellan de tre baserna, andra fördelas per flugen timme eller annan överenskommen princip.

Avvikelsen från inbetalt ägarbidrag är störst i Dalarna på grund av ett ökat antal flygtimmar.

Kostnad per medlem

Ae	Värmland	Dalarna	VGR	Reg Uppsala	Totalt
SLA Gemensamt	8 771	8 671	8 365	367	26 173
Safety & Compliance	149	149	149	5	450
Crew Training	388	388	930	-	1 707
Flight Operation	13 902	13 841	19 922	-	47 664
Part 145	4 333	4 320	1 616	-	10 270
Ground Operations	168	168	168	-	505
Air Training Org (ATO)	12	12	23	-	48
Continuing Airworthiness	6 647	7 616	9 056	-	23 319
S:a kostnader	34 371	35 166	40 228	372	110 137
Ägarbidrag 2017	34 104	33 914	40 285	464	108 766
Resultat per ägare	- 267	- 1 253	57	92	- 1 371

6.2 Finansiell ställning*Investeringar*

SLA har under året investerat för totalt 598 tkr, omfattande verktyg 274 tkr, lyftanordning och arbetsställningar till den nya hangaren för 290 tkr samt en ny hjälm till pilot i Dalarna 34 tkr.

Likvida medel

Förbundet hade den 31 december 2017 på konton i Nordea Bank AB (publ.) 23 228,6 tkr. Ett kortfristigt lån finns upptaget i bank på 64 730 tkr.

Balansavstämning

Efter bedömning uppgår årets balanskravsresultat till - 1371 tkr.

Årets resultat	- 1 371
Avgår realisationsvinst anläggningstillgångar	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	- 1 371
Balanskravsresultat	- 1 371

7 Finansiella rapporter

Bokslutsperiod

De finansiella rapporterna redovisar utfall för perioden 1 januari – 31 december 2017.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Förbundet redovisar enligt lagen om kommunal redovisning (1997:614) och följer god redovisningssed samt anvisningar lämnade av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Intäkterna redovisas till verkligt värde av vad förbundet fått eller kommer att få.

Det innebär att förbundet redovisar intäkter till nominellt värde (fakturabelopp).

Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om annat ej anges.

Leverantörs- och kundfakturer med väsentliga kostnads- och intäktsposter periodiseras.

Löner och semester periodiseras över tid. Outtagen semester inklusive sociala avgifter skuld-bokförs.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Fordon	7 år
Inventarier och maskiner	5–10 år
Helikopter	20 år
Reservdelar/utbytesdelar	20 år

000109

7.1 Resultaträkning

Resultaträkning Tkr	Not	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Verksamhetens intäkter	1	174	-	174	1 259
Verksamhetens kostnader	2	- 105 739	- 104 316	- 1 423	- 96 669
Avskrivningar		- 4 373	- 4 450	77	- 3 439
Verksamhetens nettokostnader		- 109 938	- 108 766	- 1 172	- 98 849
Medlemsbidrag	3	108 766	108 766	-	102 058
Finansiella kostnader		- 199	-	- 199	- 410
Resultat före extraordinära poster		- 1 371	-	- 1 371	2 799
Periodens/Årets resultat		- 1 371	-	- 1 371	2 799

000110

7.2 Balansräkning

Balansräkning Tkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	4		
Maskiner och inventarier		2 834	2 917
Utbytes/reservdelar		818	863
Övriga materiella anläggningstillgångar		65 158	68 805
Summa anläggningstillgångar		68 811	72 585
Omsättningstillgångar			
Fordringar	5	34 073	34 032
Kassa och Bank		23 229	24 965
SUMMA TILLGÅNGAR		126 112	131 582

Balansräkning Tkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Balanserat resultat		9 309	6 510
Periodens/årets resultat	-	1 371	2 799
Summa eget kapital		7 938	9 309
Avsättningar	6		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		6 878	3 005
Löneskatt pensioner		3 200	1 633
Skulder	7		
Kortfristiga skulder		108 096	117 635
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		126 112	131 582

000111

7.3 Noter

7.3.1 Not 1, Verksamhetens intäkter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Anslutningsavgift nya medlemmar		1 063
Vidarefakturerade kostnader		197
Övrigt	174	
	174	1 259

7.3.2 Not 2, Verksamhetens kostnader

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Personalkostnader	64 774	56 665
Utbildningskostnader	1 585	1 456
Rekryteringskostnader	119	216
Inhyrd personal tekniker/piloter/adm	1 816	1 707
Kontors och förbrukningsmaterial	818	364
Arbetskläder och utrustning	115	325
Flygbränsle	7 181	6 886
Reparation och reservdelar helikopter	1 084	964
Serviceavtal helikopter	15 071	16 598
Övriga transportmedel	437	456
Resekostnader	1 172	1 179
Försäkringspremier	3 028	2 727
Redovisnings- och revisionsarvoden	2 420	2 050
Konsultarvoden	1 657	1 475
AOC, Transportstyrelsen	566	473
Övrigt	3 897	3 129
	105 739	96 669

7.3.3 Not 3, Medlemsbidrag

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Landstinget i Värmland	34 104	33 781
Landstinget i Dalarna	33 914	30 690
Region Uppsala	464	
Västra Götalandsregionen	40 285	37 588
	108 766	102 058

7.3.4 Not 4, Materiella anläggningstillgångar

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Ingående anskaffningsvärden	76 387	34 106
Inköp	599	42 281
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	76 986	76 387
Ingående avskrivningar	- 3 802	- 363
Periodens avskrivningar	- 4 373	- 3 439
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 8 175	- 3 802
Utgående redovisat värde	68 811	72 585

7.3.5 Not 5, Fordringar

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Kundfordringar	28 516	27 253
Varav medlemsbidrag kvartal 1 2017	28 496	27 192
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	965	2 968
Övriga kortfristiga fordringar	4 593	3 811
	34 073	34 032

000113

7.3.6 Not 6, Avsättningar

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Avsatt pensioner	6 878	3 005
Avsatt löneskatt	3 200	1 633
slutskatt tax 2017	1656	
tax 2018	1544	
	3200	
	10 078	4 638

7.3.7 Not 7, Kortfristiga skulder

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	64 730	70 300
Leverantörsskulder	3 015	5 894
Upplupna personalkostnader	7 752	10 778
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	30 047	28 959
varav medlemsbidrag	28 496	27 192
Övriga kortfristiga skulder	2 553	1 704
	108 096	117 635

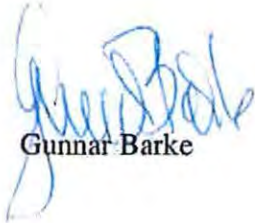
000114

7.4 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (tkr)

Kassaflöde från den löpande verksamheten	2017	2016
Resultat efter finansnetto	- 1 371	2 799
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet:		
Av- och nedskrivningar	4 373	3 439
Förändringar i avsättningar	5 440	3 788
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet</i>	8 442	10 025
Ökning (-) /minskning (+) av fordringar	- 41	- 24 405
Ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder	- 9 538	42 048
Kassaflöde från den löpande verksamheten	- 1 137	27 668
Kassaflöde från investeringsverksamhet		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	- 599	- 42 281
<i>Kassaflöde från investeringsverksamhet</i>	- 599	- 42 281
Periodens kassaflöde	- 1 736	- 14 613
Likvida medel vid årets ingång	24 965	39 578
Likvida medel vid årets utgång	23 229	24 965
	- 1 736	- 14 613

Denna årsrapport är fastställd av kommunalförbundets direktion den 13 mars 2018

Gunnar Barke

Annika Tännström

Fredrik Larsson

Bertil Kinnunen

Crister Carlsson

Jim Aleberg

Ulric Andersson

Johan Orjes

000116

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans 2018-03-16
Revisorerna
Org nr. 222000-3061

Dnr SLA Rev/18002

LANDSTINGET DALARNA	
INK.	2018 -04- 25
DNR.	L018/01800
SKR.	1 KOD. 04

Till förbundsmedlemmarnas fullmäktige

Revisionsberättelse för Kommunalförbundet Svensk Luftambulans

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet för år 2017. I granskningsarbetet har vi biträtt av sakkunniga biträden.

All granskning har utförts enligt kommunallagen och god revisionsbedömning i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Förbundets resultat för år 2017 uppgår till -1 371 tkr, vilket innebär att balanskravet inte har uppfyllts. Förbundet hänvisar till stark finansiell ställning som synnerligt skäl för att inte återställa årets underskott, och vi finner inget i vår granskning som motstrider detta. Uppföljning av de finansiella målen återfinns i årsredovisningen och dessa bedöms uppnådda i och med 2017 års resultat och ställning.

Förbundet har för 2017 åtta stycken verksamhetsmål, vilka samtliga är genomförda eller påbörjade under 2017.

Räkenskaperna är, så vitt vi kan bedöma, rättvisande och upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och i enlighet med god revisionsbedömning.

Vårt ställningstagande

Vi tillstyrker att kommunalförbundets förbundsledning beviljas ansvarsfrihet för år 2017.

Vi tillstyrker också att förbundets årsredovisning godkänns.

Av förbundsmedlemmarna utsedda revisorer

Östen Högman

Krister Stensson

Carl-Erik Nyström

Knut Rexed

Bilagor

1. Revisorernas redogörelse
2. Granskning av årsredovisning 2017
3. Grundläggande granskning 2017

000117

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans 2018-03-16
Revisorerna
Org nr. 222000-3061

Dnr SLA Rev/18002

Revisorernas redogörelse för 2017

Granskning av Kommunalförbundet Svensk Luftambulans verksamhet har skett genom uppföljning och genomgång av protokoll från förbundsdirektionens sammanträden, genom informationsmöte med representant för förbundet samt genom en grundläggande granskning. Granskningsarbetet har skett mot den fastställda förbundsordningen. Under året har särskild uppmärksamhet riktats mot förbundets upphandling av helikoptrar.

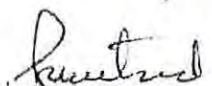
Förutom ovanstående har granskning skett av kommunalförbundets årsredovisning.

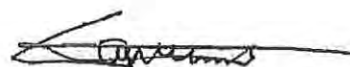
Vi har under året anlitat sakkunnigt stöd från revisionskontoren i landstinget i Värmland samt Dalarnas läns landsting. PWC i Karlstad har på vårt uppdrag granskat årsredovisningen samt genomfört den grundläggande granskningen.

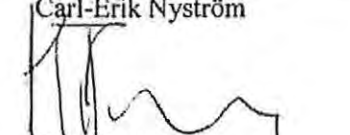
De iakttagelser som gjorts under granskningsarbetet har tillställts förbundets direktion.

Av förbundsmedlemmarna utsedda revisorer

Östen Högmán

Knut Rexed
Knut Rexed

Carl-Erik Nyström

Knut Rexed
Knut Rexed

000118

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans 2018-03-16
Revisorerna
Org nr. 222000-3061

Dnr SLA Rev/18002

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans, direktionen

Grundläggande granskning och granskning av årsredovisningen

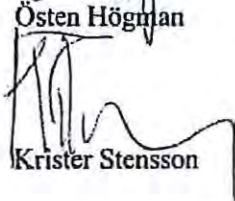
Vi har genomfört en grundläggande granskning av förbundets verksamhet samt granskat årsredovisningen för år 2017. Viktiga delar i dessa granskningar har utgjorts av särskilda granskningar utförda av PWC.

Av granskningarna framgår att förbundsdirektionen bör fastställa hur ledamöters och ersättares initiativrätt ska utövas för att säkerställa en ändamålsenlig ärendeberedning.

Vi rekommenderar förbundsdirektionen att åtgärda bristen som uppmärksammats.

Östen Högmán

Krister Stensson

Carl-Erik Nyström

Knut Rexed

Bilagor.

- 1 Grundläggande granskning
2. Granskning av årsredovisning 2017

Lars Dahlin

mars 2018

*Granskning av
årsredovisning
2017*

Svensk Luftambulans

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Uttalande	2
2.3.	Revisionsfråga och metod	3
2.4.	Revisionskriterier	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	6
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	6
3.2.	Rättvisande räkenskaper	6
3.2.1.	Resultaträkning	6
3.2.2.	Balansräkning.....	7
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	7
3.2.4.	Tilläggsupplysningar	7
3.3.	Pågående tvister	8
3.4.	Tjänstemannaledningens uttalande.....	8
3.5.	Avslutning.....	8

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 11:5).

Förvaltningsberättelsen innehåller en uppföljning av de åtta verksamhetsmål som direktionen har fastställt för 2017.

Uppföljning av de finansiella målen återfinns också i årsredovisningen och dessa bedöms uppnådda i och med 2017 års resultat och ställning.

Förbundet har för 2017 åtta stycken målformuleringar, vilka samtliga är genomförda eller påbörjade under 2017. Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som god.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Granskningen av de finansiella delarna i årsredovisningen har underlättats av att bokslutet varit väldokumenterat och att bilagor och underlag funnits i tillräcklig omfattning.

Efter vår granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen och säkerheten i redovisningen är tillräcklig.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner, kommunalförbund och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är direktionen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.2. Uttalande

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Svensk Luftambulans för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-31.

Vi har i allt väsentligt utfört revisionen enligt SKYREV:s utkast till vägledning för redovisningsrevision. Denna vägledning kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i de finansiella rapporterna. Det sakkunniga biträdet väljer i samråd med de förtroendevalda revisorerna vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar det sakkunniga biträdet de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lag om kommunal redovisning.

2.3. *Revisionsfråga och metod*

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12.2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med förbundets tjänstemän. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och

landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-02-23. Direktionen fastställer årsredovisningen 2017-03-13.

Rapportens innehåll har sakgranskats av förbundets tjänstemän.

2.4. Revisionskriterier

Direktionen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 11 kap 21 § KL ska godkännas av landstingsfullmäktige i respektive medlemskommun.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Direktionens beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur verksamheten utvecklas de närmaste åren.

Under avsnittet "Finansiell analys" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av förbundets ekonomiska ställning och en kort sådan återfinns under avsnittet "Finansiell ställning".

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom verksamheten. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka förbundets ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro uppdelad på kön och ålder redovisas inte enligt KRL 4:1 a, detta med anledning av att antalet medarbetare är för få i respektive grupp. Den totala sjukfrånvaron för hela förbundet redovisas dock. I övrigt lämnar en kort personalekonomisk redovisning.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Här redovisas verksamhetsstatistik för förbundet bland annat i form av genomförda uppdrag.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

3.1.2. *Balanskrav*

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet inte har uppfyllts. Förbundet hänvisar till stark finansiell ställning som synnerligt skäl att inte återställa årets underskott, och vi finner inget i vår granskning som motstrider detta.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

3.1.3. *God ekonomisk hushållning*

Bedömning och iakttagelser

Uppföljning av de tre finansiella mål återfinns i årsredovisningen och direktionen gör bedömningen att målen uppfylls och vi instämmer i den bedömningen.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som god.

Förbundet har för 2017 åtta stycken målformuleringar, vilka samtliga är genomförda eller påbörjade under 2017.

3.2. *Rättvisande räkenskaper*

3.2.1. *Resultaträkning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år.

Resultaträkning	Utfall 2017	Utfall 2016
Verksamhetens intäkter	174	1 259
Verksamhetens kostnader	- 105 739	- 96 669
Avskrivningar	- 4 373	- 3 439
Verksamhetens nettokostnader	- 109 938	- 98 849
Medlemsbidrag	108 766	102 058
Finansiella intäkter och kostnader	- 199	- 410
Årets resultat	- 1 371	2 799

2017 är första året som förbundet bedriver helikopterverksamhet hela året på alla tre baserna, vilket medför en högre volym rent kostnadsmässigt jämfört med tidigare år. 2016 års höga överskott förklaras till stor del av anslutningsavgiften för Region Uppsalas inträde i förbundet på 1 062 tkr.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av förbundets materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Förbundet gör själva bedömningen att de materiella anläggningstillgångar som förbundet innehar utgör separata komponenter och att ytterligare uppdelning inte behöver göras. Vi instämmer i den bedömningen med utgångspunkt i att förbundet har ett omfattande service- och reservdelsutbytesprogram kopplat till helikoptrarna.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar förbundets finansiering och investeringar.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

3.3. Pågående tvister

Landstingets jurister har tillfrågats avseende väsentliga pågående tvister. Vi kan i vår granskning konstatera att pågående tvister har hanterats på ett korrekt sätt i årets bokslut.

3.4. Tjänstemannaledningens uttalande

I överensstämmelse med SKYREVs utkast till vägledning har ett uttalande erhållits från förbundsdirektören, i samband med årsbokslutet. Vi anser att det erhållna uttalandet, som inte innehåller några avvikelser, är i överensstämmelse med SKYREVs utkast till vägledning.

3.5. Avslutning

Granskningen av de finansiella delarna i årsredovisningen har underlättats av att bokslutet varit väldokumenterat och att bilagor och underlag funnits i tillräcklig omfattning.

Efter vår granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen och säkerheten i redovisningen är tillräcklig.

2018-03-14

Lars Dahlin
Uppdragsledare

000129

Revisionsrapport

***Grundläggande
granskning 2017***

Svensk luftambulans

Lars Dahlin

mars 2018

Innehållsförteckning

1.1.	Inledning	1
1.1.1.	Syfte och metod	1
1.1.2.	Bakgrund	1
1.2.	Verksamhet under 2017	3
1.3.	Ekonomi	4
1.4.	Granskningsresultat	4
1.5.	Sammanfattande bedömning	6

1.1. *Inledning*

Svensk Luftambulans är ett kommunalförbund med säte i Karlstad. Kommunalförbundet har bytt namn från Kommunalförbundet Ambulanshelikopter Värmland-Dalarna till Svensk Luftambulans (SLA) den 4 april 2015 i och med Västra Götalandsregionens anslutning till förbundet, våren 2015. I februari 2016 anslöt sig även Landstinget i Uppsala län till förbundet.

På uppdrag av revisorerna i kommunalförbundet har Kommunal Sektor inom PwC gjort en grundläggande granskning.

1.1.1. *Syfte och metod*

Uppföljningens syfte är att ge svar på revisionsfrågan om det bedrivs en ändamålsenlig och effektiv verksamhet inom Svensk Luftambulans ansvarsområde.

Följande kontrollmål ska besvaras:

- Har de mål och riktlinjer som utvecklades inför 2017 hunnit omsättas i praktiken?
- Har uppföljning gjorts av verksamheten?
- Har uppföljning gjorts av ekonomi?
- Finns en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten?
- Är förbundet hantering av delegationer ändamålsenlig?
- Är förbundets ärendehantering ändamålsenlig?

Vi har tagit del av budget och verksamhetsplan för 2017, delegationsordning, förbundsordningen, samverkansavtalet, direktionens protokoll och årsredovisningen.

1.1.2. *Bakgrund*

Syftet med kommunalförbundet är att ansvara för och driva ambulanshelikopterverksamhet och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna.

Grundandet av ett kommunalförbund för helikopterverksamheten ska också ses som ett första steg för en nationell samordning av landets ambulanshelikoptrar.

Ändamålet är att skapa en stark, kostnadseffektiv och kompetent part för att på bästa sätt kunna tillvarata medlemmarnas intressen och bidra till den regionala och nationella utvecklingen inom verksamhetsområdet.

SLA ska också aktivt driva kompetensutveckling, kvalitetssäkring och forskning inom prehospital ambulanssjukvård såväl hos medlemmarna som nationellt.

SLA har följande värdegrund:

- *Säkerheten kommer alltid först*
- *Alla människor har lika värde och ska bemötas med empati och respekt.*

Värdegrunden innebär att SLA genomsyras av en humanistisk grundsyn där respekten för människors lika och okränkbara värden, jämlikhet och jämställdhet betonas. Alla patienter och anhöriga ska känna sig säkra och trygga samt bli väl bemötta av alla verksamhetens företrädare.

Synen ska också prägla medarbetarnas förhållningssätt mot varandra. Alla insatser och synpunkter är viktiga i denna specialiserade verksamhet.

Gott samarbete och goda relationer är också en förutsättning för ett väl utvecklat säkerhetsarbete. Alla i ledningen och alla anställda är ansvariga för att säkerheten genomsyrar hela organisationen.

Utifrån den framtagna värdegrunden har en vision för förbundet arbetats fram

- *SLA ska vara en förebild för den nationella ambulanshelikopter-verksamheten*
- *SLA ska verka för en ökad nationell samordning av denna verksamhet*
- *SLA ska aktivt driva kompetensutveckling, kvalitetssäkring och forskning inom prehospita ambulanssjukvård.*

Visionen innebär att Svensk Luftambulans inte bara ska driva utvecklingen av ambulanshelikopterverksamheten åt medlemmarna utan också verka för en ökad nationell samordning av denna verksamhet.

SLA ska också aktivt bidra till utvecklingen av den prehospita vården nationellt. Detta ska ske i samverkan både mellan medlemmarna och övriga landsting och regioner.

Verksamhetsidé för förbundet är att:

- *Bedriva prehospita akutsjukvård och intensivvård av sjukhuskvalitet, av skadade och sjuka patienter på plats och under transport direkt till rätt vårdnivå.*
- *Utföra sekundärtransporter mellan vårdinrättningar såväl inom som utanför det egna landstinget/regionen.*
- *Verksamheten bedrivs med hög säkerhet och god kostnadseffektivitet.*

Verksamheten ska ha hög tillgänglighet och kort insatstid, för att snabbt kunna vara på plats och påbörja prehospita akutsjukvård och intensivvård. Man ska också göra en bedömning av patientens vårdbehov så att transport kan ske direkt till rätt vårdnivå.

Säkerheten sätts ALLTID i första rummet. Vid behov av prioriteringar mellan olika uppdrag är det patientens behov som är styrande.

Genom god samordning inom SLA och nära samverkan med medlemmarna ska verksamheten bedrivas på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt.

1.2. Verksamhet under 2017

2017 är det första året som Svensk Luftambulans har bedrivit ambulanshelikopter-verksamhet på samtliga tre baser under hela året. Ny egen teknisk verkstad har också tagits i bruk vilket möjliggör att alla årliga tillsyner och löpande underhåll kan utföras i egen regi.

Upphandlingen av ny större helikoptertyp har också påbörjats under 2017 och tilldelningsbeslut beräknas kunna tas under våren 2018. Leverans av den nya större helikoptertypen är beräknad till slutet av 2020 för att vara klar till att Region Uppsala nuvarande avtal löper ut 2020-12-31. Västra Götalandsregionens nuvarande helikopter behöver ersättas redan under 2018 och med anledning av de inte bedömer att de klara sig med den mindre helikoptertypen H 145, har en övergångslösning med upphandling av en extern leverantör under perioden 2018-2021. Övriga medlemmar i förbundet har godkänt denna övergångslösning i och med att Västra Götalandsregionen förbundit sig att under övergångsperioden fortsätta stå för sina kostnader i förbundet.

Direktionen fattade 2016 beslut angående principer kring ägandet av helikoptrarna. Inriktningen är att samtliga helikoptrar ska ägas av förbundet och att helikoptrarna i Värmland och Dalarna, som i dag ägs av respektive landsting ska överföras till förbundet. Eftersom det kvarstår en del frågor kring avdragsrätten för moms så har överföringen flyttats fram till 2019-01-01.

I verksamhetsplanen har direktionen fastställt följande mål för 2017;

- MED-SLA:s organisation utökas till tre deltidstjänster
- MED-SLA deltar i, eller startar, minst en ny prehospital studie.
- Avsluta upphandling av ny helikopter till VGR och Region Uppsala.
- Sätta samman arbetsgrupp för implementering av ny helikopter
- Verka för att minst ett landsting/region till blir medlemmar i förbundet
- Att ha minst ett mötestillfälle där personal från alla baser får träffas och utbyta kunskaper och erfarenheter i form av stort APT eller CRM utbildning.
- Verkställa byggnation av långsiktig lösning för verkstadshangar Part 145 och huvudkontor SLA.
- Ta fram och effektuera ett samverkansavtal med kommunalförbundet Svensk Ambulansflyg.

Under året har direktionen haft sju möten under 2017.

1.3. *Ekonomi*

Inför 2017 var den budgeterade kostnaden för förbundets verksamhet 104 316 tkr. Utfallet för 2017 blev 1 423 tkr sämre än budgeterat främst beroende på högre personalkostnader på grund av vakanser och sjukdom som medfört högre kostnader för övertid, fridagsköp och tjänsteköp av administrativa tjänster och tekniker.

1.4. *Granskningsresultat*

Har de mål och riktlinjer som utvecklades inför 2017 hunnit omsättas i praktiken?

- Verksamhetsplanen innehåller nya verksamhetsmål för 2017 och även finansiella mål finns för året. Utvärdering av samtliga mål sker i årsredovisningen och större delen av målen är uppfyllda för 2017. Några av de operativa målen är påbörjade men inte slutförda och några mål har blivit inaktuella under året.

Har uppföljning gjorts av verksamheten?

- I både delårsredovisning och årsredovisning finns uppföljning av målformuleringarna för verksamheten, löpande på direktionsmöte har också utvecklingen av verksamheten på respektive ort rapporterats samt arbetet med att ansluta nya medlemmar till förbundet.

Har uppföljning gjorts av ekonomi?

- Uppföljning av ekonomin har gjorts i samband med delårsredovisningarna i april och augusti.

Finns en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten?

- Direktionen har en antagen intern kontrollplan och uppföljning av den sker i årsredovisningen för 2017. Efter vår granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen och säkerheten i redovisningen är tillräcklig.

Är förbundet hantering av delegationer ändamålsenlig?

- Förbundets delegeringsordning är senast reviderad den 6 mars 2017. Vår bedömning är att den är ändamålsenlig till sin omfattning och till sitt innehåll. Direktionen har beslutat att förbundsdirektör har rätt att vidaredelegera beslutanderätten i vissa ärenden.

I delegationsordningen framgår att delegationsbesluten ska anmälas till direktionen genom att förteckning över beslut hålls tillgänglig vid direktionens nästkommande sammanträde. Delegaten enligt delegationskatalogen är ansvarig för att ett ärende blir anmält i direktionen.

I vår granskning kan vi konstatera att endast något enstaka beslut återrapporterats till direktionen och vi rekommenderar därför direktionen

att närmare förtydliga vilka ärenden som ska återrapporteras till direktionen och vilka ärenden som anses vara ren verkställighet.

Är förbundets ärendehantering ändamålsenlig?

- Beredning och beslutsunderlag utgör en viktig del i den demokratiska processen och i det politiska arbetet i förbundet. Det är därför viktigt att beredningsprocessen är transparent i den bemärkelsen att det tydligt ska kunna gå att utläsa hur ärenden initierats, vem eller vilka som svarar för de olika delarna i ett beslutsunderlag och av vem/vilka samt på vilket sätt ärendet beretts i olika led i organisationen.

Enligt förbundsordningen §10 har ledamöter och tjänstgörande ersättare initiativrätt och därmed rätt att väcka ärenden i direktionen. I vår granskning kan vi konstatera att det under året förekommit tillfällen när ledamöter väckt ärenden i samband med direktionsmöten och där ordförande nekat att ta upp på dessa på sittande möte. Förbundet saknar riktlinjer för hur initiativrätten ska utnyttjas och därför är det av vikt att direktionen fastställer hur initiativrätten för ledamöter och ersättare ska tillämpas med anledning av att de uppenbarligen finns olika åsikter om tillämpningen.

Direktionen bör också utreda om behovet finns av en arbetsordning för direktionens arbete för att tydliggöra formerna för direktionens arbete.

1.5. Sammanfattande bedömning

Vår grundläggande granskning visar att det finns verksamhetsmål som tydliggör hur och i vilken riktning kommunalförbundets verksamhet skall bedrivas. Verksamhetsplanens vision anger att Svensk Luftambulans inte bara ska driva utvecklingen av ambulanshelikopterverksamheten åt medlemmarna utan också verka för en ökad nationell samordning av denna verksamhet.

De sammanfattande synpunkterna för 2017 är att vi inte har någon anledning till anmärkning mot huruvida förbundets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Direktionen bör fastställa hur ledamöters och ersättares initiativrätt ska utövas för att säkerställa en ändamålsenlig ärendeberedning.

2018-03-08

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 66 Ansvarsfrihet för kommunalförbundet Svensk Luftambulans

Diarienummer LD18/01775

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Förbundsdirektionen beviljas ansvarsfrihet för år 2017.

Sammanfattning av ärendet

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans ansvarar för och driver ambulanshelikopter verksamheten och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna. Idag ingår Landstinget Dalarna, Landstinget Värmland, Region Uppsala och Västra Götalandsregionen i förbundet.

Årsredovisningen omfattar kommunalförbundets verksamhet för år 2017. Revisorerna tillstyrker att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsperioden.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 66 A**
- b) Följebrev **Bilaga § 66 B**
- c) Årsredovisning **Bilaga § 66 C**
- d) Revisionsberättelse **Bilaga § 66 D**

Yrkanden

Ulf Berg (M) yrkar bifall till förslaget.

Jäv

Utdrag exp 2018-05-29 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000138

Följande nämndledamöter har ingått i förbundsdirektionen för kommunalförbundet Svensk Luftambulans och är därmed jäviga:
Gunnar Barke (S), Elin Norén (S) och Christer Carlsson (M).